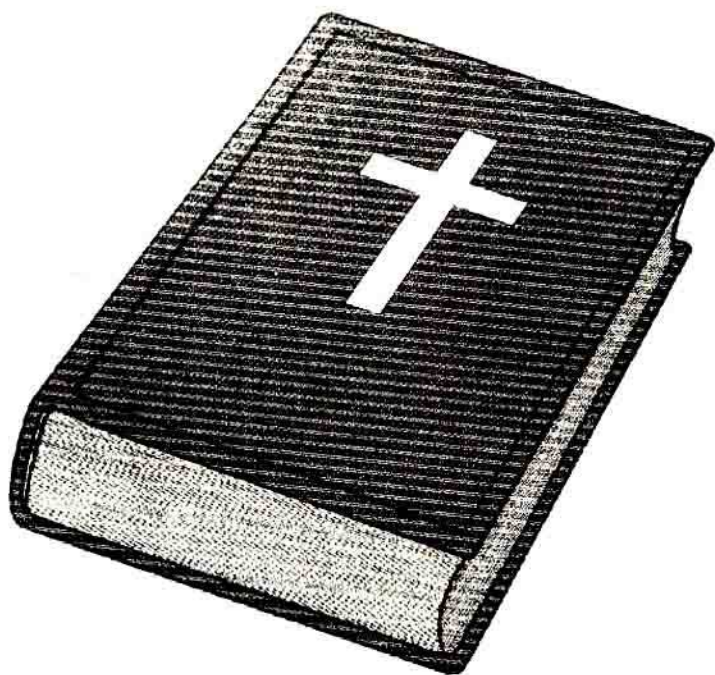
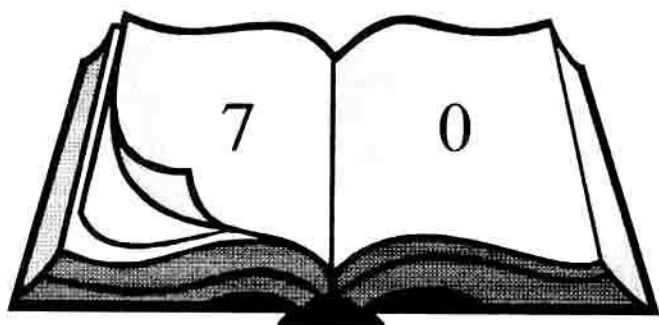

HOGYAN OLVASOD

Takács János

MIKÉNT OLVASOD

Ajándék.
Kérésre megküldjük.
Takács János,
Hódmezővásárhely,
Márton utca 1. 6800

**Hódmezővásárhely
2000**

BEVEZETŐ

És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek.

Jn 6, 45.

A Szentírásra vonatkozólag nagyon sok és sokféle megjegyzést hallunk, olvasunk például kulturális hatásáról, jelentőségéről. Ezekkel a kérdésekkel most nem foglalkozunk, hanem kizárólag egyéni életünkre való áldásairól.

Alapvetően fontos, hogy magát a szöveget megértsük, és valóságos mondanivalóját magunkévá tudjuk tenni, de az igazi célunk az, hogy azt az erőt is vételezni tudjuk, amit a szöveg képes hordozni, közvetíteni. Hasonlattal élve, láthatóan fontos az elektromos áramot vezető huzal, de áram nélkül a huzal önmagában nem képes egy tevékenységet kifejteni, működtetni, pl. hőfejlesztéssel világítani, vagy mágneses mozgást létrehozni. A bibliai szövegben áramló életerő képes az embert megeleveníteni, ha az a „szöveg” hallhatóvá válik, ha az Úrnak a hangja, ami életerővel telített, eljut az ember szívébe, és ott ez a hangrezgés beindítja az életrezgést. Az Úr figyelmeztet minden biblia-olvasót, hogy maga a szöveg és annak tanulmányozása nem képes minket élettel feltölteni: Ti tanulmányozzatok, kutadjatok az írásokat, mert azt képzelitek, hogy azokban van a ti örök életetek; pedig ezek csak tanúskodnak rólam. Jn 5, 39. – Addig érthető az nekünk, hogy az Úrnak a hangja, a hallható Ige rezgésbe hozza a pusztát, elindítja a halott szívben az életrezgést. – De mi lesz az olvasással, az olvasott igével? Hát, ha csak a szövegig jutunk, akkor marad a halál. Erre mondja az Úr, hogy a betű (önmagában) öl, a szellem megelevenít. Tehát túl kell jutnunk a betűn, amikor a Szentírás szövegét olvassuk. Erre mutat már maga a bibliai kifejezés az olvasással kapcsolatban. Az anagínóskó jelentése: 1. alaposan megismer,

2. újra megismer. – Tehát, ha figyelmesen olvasom a szöveget azzal a céllal, hogy Isten akaratát vágyom megismerni, megcselekedni, akkor szívemmel meghallhatom az ő hangját. Ez nem automata, hanem kérni lehet, és az ő irgalma, ha megszólít engem és kijelenti magát; aki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem azt, és k i j e l e n t e m magamat annak. Az alap az, hogy vegyem komolyan az Isten rendjét, rendelését; ezen a módon mutathatom meg a szeretetemet. Isten tud a szívemben beszélni velem, megmond nekem is mindent, ami bennem rejtve van, ahogy a samáriai asszonynak is megmondott mindent. – Ezért kérdezi tőlünk is: Miként olvasod? Isten népe évezredekkel ezelőtt is kereste az Atyával való személyes kapcsolatot. Egy idézetet olvasunk:

1. Éber vigyázással az őrhelyemre állok majd, s fellépek, ráállok a Kősziklára: s abból a szempontból figyelek arra, hogy meglássam – megértsem – mit beszél énbennem, mit mond rólam n é k e m, s hogy mit is felelnék az én lelepleztetésemre, amely rám bizonyít, s szinte önmagammal állít szembe engem.

2. És felelt nékem az Úr és mondta: Írd le a látást, de érthetően, világosan, jól olvashatóan fatáblára, hogy kövesse (cselekedje meg), aki figyelmesen olvasva újra felismeri a tényeket, s aki hajlandó ezt magáévá tenni és megbeszélni.

3. Mivelhogy e látás kiteljesedik a maga idejében, eljut a célhoz, beteljesedik a végbe, és semmiképpen nem lesz üres hiábavalóvá, céltalanná. Ha pedig úgy tünne, hogy késik, várja csak be türelemmel, mert ha valaki igényli – bizonyosan meg is jön, megérkezik, és soha-soha nem késik.

4. Aki pedig vonakodik, aki a maga részére ezt nem igényli, abban nem gyönyörködik az én lelkem, abban nem találok tetszésemet.

Az igaz (ember) pedig az én hitemből fog élni, életet nyerni.

Hab 2, 1-4.

MIKÉNT OLVASOD

Lk 10, 26.

A bibliaolvasásról megjelent egy füzetünk a kilencvenes évek elején. Most kizárólag az olvasás módjára irányítjuk figyelmünket. A kérdést a Mester annak a törvénytudónak teszi fel, aki őt zavarba akarja hozni. Ennek ellenére szelíden tanítja az örökélet elérésére. A törvénytudós tulajdonképpen úgy fogalmaz, hogy milyen cselekvés alapján vehetem örökrészüln az örök életet. Jelek szerint ez az ember jól ismeri a törvény szövegét, ezt abból láthatjuk, hogy az Úr az olvasás mikéntjére kérdez rá. Ezzel érzékelteti, hogy a törvény szellemét nem ismeri, így a törvény betöltésének a módja is teljesen ismeretlen előtte, amit abból láthatunk, hogy az Úr a példázat befejezése után rávezeti az embert, és azt tanácsolja, hogy ezen a módon cselekedjél.

Nézzük hát mit értünk mi olvasás alatt és mit ért az Isten ígéje ezen. Mi megtanuljuk a betűjelek hangjait, és ennek alapján összeolvaszuk a hangokat, így áll elő a folyamatos szöveg. Amit valaki elmondott vagy leírt, azt én visszaolvashatom. De az eredeti írónak a hangját, az érzelmi húrok rezdülését, a szívhangok érintését nem hallom, a beszélőnek a hangját sem vételezem. Ez olyan, mint a géphangok beszéde. Ha ezen a módon olvasom a Szentírás szövegét, akkor a legjobb esetben is csak törvényeskedés lehet ebből. Ebben az esetben a belső emberünk még süket, minek következtében a beszéde is „nehézkos”, nehezen szóló. Nincsen eleven kapcsolata az Atyával. Olvassa a szöveget, de semmit sem hall, még kevésbé látja a belső lényegét.

Ezek után nézzük, milyen a helyes olvasás? A szöveg megelevenedik, hallom a jó Pásztor hangját, érzem a hangjában rezdülő szeretetének melegét; amit mond, amit beszél, azt a szívem vételezi, hallja, s az Ő meleg szeretete, irgalma szinte szívzaggató; felelevenednek bennem a feledésben szunnyadó bűneim, – vádolnak, hazafelé irányítanak;

ébred a honvágy. Megszületik az első imádság, most szinte hangtalanul! Atyám, vétkeztem az égben teellened. – Hallom a hangját: Ne félj! Én örökkévaló szeretettel szerettelek téged. –

Egy szorgalmas bibliaszöveg olvasónak mondja: Nyitassad meg a szívedet, nyitassd meg a füledet, hogy hallásod megjöjjön. Mk 7, 31-36. Ez nem lehet szóbeszéd tárgya, ezt a gyógyítást a Mester a belső emberben rejtetten végzi: „ne mondják el senkinek.”

Az irgalmas samaritánus példázata azonban nem azzal kezdődik: „egy ember megy vala alá...” Az ó-egyházi perikóparendben a Szentháromság vasárnapja utáni 13. vasárnap alapigéje a Lk 10, 23. versével kezdődik. Az Úr ezt a törvényszerűséget a tanítványaival akarja megismertetni. Nekik mondja: Boldog szemek, amelyek látják azokat, amelyeket ti láttok; mert sok próféta és király kívánta látni, amit ti láttok, de nem látták; és hallani, amit hallotok, de nem hallották. Lk 23-24. A sok próféta boldog lett volna, ha belső látással megláthatták volna, amit most a tanítványok kézzelfogható testi képben is láthatnak. Ez a látás – a belső – minden idők emberének lehetséges. – Zenei vonalon talán jobban megértjük ezt. A megsüketült Beethoven a kottát nézve hallotta a hangokat, s a partitúrával hallotta a zenekart. – Az építész a tervrajzot nézve a kész épület képét látja. – Akinek van füle a hallásra, az a Szentírás szövegét olvasva hallja a jó Pásztornak a hangját, s ha kell, tolmácsolni is tudja. Meg is mondta, hogy én a Kiáltónak a hangja vagyok a pusztába. Keresztelő János a pusztává kiégett ember felé tolmácsolta az Isten hangját, életerővel feltöltött igéjét. Egy festőművész egyszer elmondta, hogy ha valamit megérez az Isten csodáiból, és azt ecsettel tudja tolmácsolni, az a művészet. Amit fülbe sűgva hallotok, azt a háztetőkről hirdessétek. (Lapos tető – imádkozás helye.) Ez a bibliaolvasásra is vonatkozik. Amit mennyei hangokból hallotok és láttok, azt hirdessétek, és nem azt, amit ti kigondoltatok.

Most a megoldást keressük. A baj nem a szövegnél van, hanem az olvasás módjában, ha megelégszünk a földi képpel, és nem keressük a szellemi valóságot, amire ez a földi kép mutat. Isten a törvényszerűségeket tanítja nekünk, mert az egész teremtet világban, a mindenségben tökéletes törvényszerűség működik. A Szellem a valóság, s az örökkévaló szellem világában teljes a rend. „A törvény pneumatikus, szellemi, de én megromlott természetű, „húsi” vagyok, a bűn alá rekesztve.” Róm 7, 14. Ennek árnyéka itt az árnyékvilágban is tökéletesen működik, kivétel a megromlott ember. A földi képek, jelenségek alapján tudjuk fel fogni, megérteni a valóságos, a szemmel nem látható, örökkévaló törvényt. Ezért beszélt a Názáreti Jézus mindig példázatokban. Mt 13, 31-34. Nagy tévedés származik abból, ha valaki a példázatot egyenes adásként fogja fel. Közismert eset, amikor a százados úr arról beszélt, hogy Magyarország egészen sötét felhők tornyosulnak, – az örmester így folytatta; ez azt jelenti, délután esőköpenyben vonulunk ki. Nos, a törvénytudó ma is az esőköpenynél tart, és a szellemi értelmezést eretnekségnek, szektáskodásnak minősíti. A törvénytudó szerint szellem nincs is. – A törvénytudó úgy érzi, hogy ő megérti a törvényt, mindenki mást ő kioktathat, még a Mestert is. Thúróczy püspöknek mondta egy törvénytisztelő ember: Ugye tudja püspök úr, hogy a törvényt teljesen meg kell csinálni és betölteni? A püspök visszakérdezett: Bizony tudom és vallom, de mikor tetszett utoljára Jeruzsálemben járni? – Én még soha nem jártam ott. – Pedig a törvényben meg van írva, hogy évente legalább egyszer fel kell menni Jeruzsálembe.

Hát ezzel a témával nem érdemes foglalkozni, ez nem tartozik ránk. Vitatkozni erről meg egyenest ártalmas lenne. Inkább arra figyeljünk, hogy a mi Urunk hogyan tanít minket az Írás olvasására. Erre is mutat nekünk egy példát, és pedig az ethióp királyi ember esetében. Ez is szorgalmas bibliaolvasó volt, de nem az ismeret, a törvénytudás volt a célja, hanem az élő Istent kereste, és a szíve mélyén a bűntehertől való

szabadulásra vágyott, ezért ment Jeruzsálembe, a békesség városába imádkozni. Ha elolvassuk az ApCsel 7. és 8. részét, belecsodálkozhatunk Isten művébe. Amíg a földi Jeruzsálemben István megkövezésével a jeruzsálemi keresztény gyülekezet elüldözésével foglalkoznak, az alatt Filep evangélista Samáriában hirdeti az ébredés igéjét, s közben kap egy „gyors” feladatot, hogy a Gázai úton, az aláfelé menő úton tanítson meg egy vágyakozó embert a helyes biblia-olvasásra. Nem véletlen, hogy az ethióp ember az Ézs 53-at olvasta. Tudatában volt annak, hogy ennek a szövegnek belső valóságát nem érti. Ezért küldött Isten hozzá „magyarázó angyalt”. Jób 33, 23. És hitt, megkeresztelkedett, és tovább ment az ő útján örömmel. Azután elindult a Názáreti Jézus Etiópiában és haladt, tanított, embereket szabadított a bűnből, halálból két évezreden át a mai napig. – De ez már külön fejezet. Ránk csak ennyi tartozik most. Persze az olvasásnak, a megértésnek célja van, éspedig Isten akaratának cselekvése az irgalmasság vonalán. Ezért tanácsolja az Úr minden idők törvénytudójának: Te is akképpen cselekedjél.

A SZENTÍRÁS NYELVE

Ha bármilyen írást, könyvet el akarunk olvasni, megérteni, akkor annak nyelvét ismernünk kell, különben spanyolfalú marad az egész nekünk. Külön füzetünk szól erről. Egész rövid vázlat erről mégis szükséges. A Szentírás szövegének három nyelve van, ami a hármas felépítésű ember részére logikus is. Amikor Pilátus a Krisztus keresztjére a feliratát megadta, azt három nyelven írta meg: héberül, görögül és rómaiul. Jn 19, 20. Általában úgy tudják, hogy az Ó-testamentum nyelve a héber, az Új testamentumé a görög, s a rómaival nem tudnak mit kezdeni. A valóság az, hogy mind az Ó, mind az Új testamentumot a mennyből héberek vételezték, görögül tolmácsolták, római módon cselekedték. Héber jelentése = a másik oldal, a túlsó part. Onnan jön Isten kijelentése.

Minden héber ige három mássalhangzóból áll, a magánhangzókat nem írják ki. Kitűnő mennyei hallás kell ahhoz, hogy így tudjon vételezni. Isten emberei erre alkalmasak voltak. A Názáreti Jézus is mindig héber nyelven beszélt, de görögül íratta le. – Az Ó-testamentumot is áttétette Isten görög nyelvre, hogy minden nép olvashassa. Kr.e. négyszáz évvel már a görög szöveget olvasták az Izrael írástudói, és ez általános használatukban maradt Kr.u. még háromszáz évig. Kr.u. kb. kétszáz év múlva készült el a teljes héber szöveg, a héber nyelvű kánon. – A g ö r ö g szöveg könnyebben olvasható, könnyebben tanulható, mert nemcsak a magánhangzók kiírása által olvasható könnyebben, hanem igeidőkben és igemódokban igen gazdag ez a nyelv, de sokféle írásjellel a hangsúlyt is jelzi; nagyon pontosan tudja kifejezni közléseit. Állítólag az ó-görög nyelv a legtökéletesebb kifejezést teszi lehetővé. Nem véletlen, hogy Isten ezt a nyelvet műveltette ki az ő igéje részére. Az sem véletlen, hogy amikor a kijelentésnek szüksége volt erre a nyelvre, addigra 24 hangot kifejező betűje volt. Két hang betűjét elhagyta, a vjot meg a digommát. Ez sem véletlen. Természetesen elengedhetetlen az igei hallás, ami a hit által a helyes mennyei vételezés által áll helyre. Ez ugyanaz a jelenség, mint a zenében a legtökéletesebb kotta és hangszer nem pótolhatja a zenei hallást. Ezért kell a harmadik n y e l v, a római. Ez az engedelmes ráhallgatást jelenti. Romé (Róma) jelentése: erő, főleg testi erő. Ez a cselekvésben való megnyilvánulásra mutat. Hogyha a hallott ígét valaki megcselekszi, az bölcs ember, és ez kösziklára épít. Ezzel fejeződik be a hegyi beszéd, s a következő fejezetben a Mt 8-ban már ennek gyakorlati bemutatóját látjuk, a római százados bemutatja az első cselekvést, az engedelmes ráhallgatás általi hitet. Más esetben is, ha valaki kérdezte a Mestert, hogy mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük, azt felelte: Az az Isten dolga, hogy higgyetek abban, akit ő küldött. Jn. 6, 28-29. Tehát az első cselekedet a hit, és minden cselekedet akkor jó, ha hitből fakad és a hit által megy végbe. Itt meg kell említe-

nünk egy közismert kijelentést: az ember megigazul a hit által, a törvény cselekedetei nélkül. Ez nagyon könnyen félreérthető. Most a helyes megértést akarjuk megtalálni, mert teljesen logikátlan az, hogy az ember egyszerűen hiszi, hogy az Isten létezik, s ezzel minden be is van fejezve. Ez sehogy sem áll össze a Mt 7, 24-25-tel. A törvény abban az értelemben, hogy valamit előír, valamit megparancsol, az nagyon nehezen fog zökkenőmentesen gyakorlattá válni, képtelen lesz azt jól csinálni. Hétköznapi nyelven úgy fejezhetnénk ki, hogy amit „muszáj”-ból csinálunk, az csak addig fog menni, amíg a kényszer tart; ezzel a természetem nem fog megváltozni. A munkaszeretet nem jöhet létre kényszer alapján, és haszonlesésből nem születik meg a segítőkészség. A gonosz indulat nem alakítható át jó indulattá, bármily szépen is prédikálunk erről.

Eddig tart a negatív megállapítás. Most azonban a pozitív, a valóságos megoldást keressük, amit nem nekünk kell kisütni, vagy megoldani. Ennek törvénye, törvényszerű rendje pontosan meg van írva, ezt eltéveszteni sem lehet. Ismételten megjegyezzük, hogy az igei megértésben sokat segít nekünk az ó-egyházi perikóparend; minden vasárnapra van egy evangéliumi rész, és mellette egy levélbeli szakasz, amely az evangélium megértését elősegíti. A kettő szorosan összetartozik. – Ezen a nyomon indulunk el most. A Szentháromság utáni 9. vasárnap alapigéje a Mt 7, 15-23. az oltás törvényét mutatja meg. A vadalany képtelen jó gyümölcsöt – jó cselekedetet – teremni, és a jó fa képtelen – romlott gyümölcsöt – romlott cselekedetet elkövetni. Ha valaki védeni akarná a maga romlott, durva, bántó viselkedését azzal, hogy én már erről nem tehetek, én már ilyen vagyok stb., annak nem kell ebbe belenyugodni. Ha türtőztetem magam, visszafojtom a haragomat, ebből még nem lesz hosszútűrés. Istennek azonban van erre tanácsa, tökéletes megoldása, és pedig az oltás törvénye. A vadalanyba behelyeznek egy jó fából való rügyet, és ez a rügy – szem – a belsejében hordoz egy jó magot, ami tulajdonképpen egy sugárerő, és ez átformálja a vadalany működését,

egy más természetet épít bele. Néhány év múlva már zamatos, jó gyümölcsöt teremhet ez az oltott fa. –

Ezek után most azt nézzük meg, hogyan működik ez a törvényszerűség az emberben, tehát a belső emberben. Nyugodjunk meg, ismerjük el, hogy a Megváltó tud nekünk bölcs tanácsot adni. Ötöle tudjuk, hogy a megromlott ember „húsi” természetű, és Isten elvárja, hogy ne maradjunk meg a „húsi” – megromlott – természetünk uralma alatt. Nem véletlen, hogy a Szentháromság utáni 9. vasárnap levélbeli igéje a Róm 8, 12-17. Ez rámutat arra, hogy mi hústestben vagyunk, de kötelesek vagyunk nem „hús” szerint, vagyis nem a megromlott természetünk szerint élni. Ez akkor válik lehetővé bennünk, ha az Istenből való Mag belénk kerül. A Mag hordozza magában az életet. A befogadás, fogadás a hit által megy végbe. Az ember ez által jön helyre, így lesz igaz emberre. „Az igaz ember az Én hitem által fog élni.” Róm 1, 17. Ez nem az emberi hit. Tőlünk nem kíván többet az Úr, csak higgyük azt, hogy Ő létezik. Zsid 11, 6. Az energiával telített Hit az az Atyából származik, és az Ige által jut belénk: a hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által. Érthetően mondja: Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés, sem a körülmetéletlenség nem ér semmit, hanem a szeretet által energiát működtető hit. Gal 5, 6. Akiben az anyaság érzése, törvénye jól működik, azt nem kell szabályokkal kényszeríteni a gyermekgondozásra. Pontosan így van ez a belső ember esetében is. Ahová a menyei Mag „beköltözik”, ott csak jó gyümölcs teremhet. A Mag-ban benne van az energiát működtető Hit, s benne minden jó. Ez mindent helyrehoz. Így igazul meg, így igazíttatik helyre az ember a Hit által. – A hit fogalmának a héber szava is erre mutat.

BÉKÜLJETEK MEG AZ ISTENNEL!

2Kor 5, 20.

Jelen írásunk nem egy önálló munka, hanem a biblia-óránkon elhangzottak foglalata. Itt a cél az, hogy a Szentírás mondanivalóját megértsük. Fontos, hogy a Szentírás kifejezéseit, kifejezésmódját megismerjük, mert a kijelentés mindig képekben, példázatokban beszél. Nemrég egy kedves barátom tette fel a kérdést a 3Móz 25, 1-55-tel kapcsolatban. Most erre szeretnénk rövid feleletet kapni. Nem egy összefüggő előadást akarunk nyújtani, hanem csak a kevésbé ismert kifejezéseket szeretnénk érthetővé tenni. – Ennek a fejezetnek a magvát a 8-13. vers adja. A számokból könnyen ráismerünk a pünkösdre. A hétszer hét meg egy. (Elengedés éve!) Görög neve: pentékosté az ötvenedik napra mutat. A pentékosté magyarosított formája pünkösd. Ennek lényegéről csakúgy, mint a Szentlélekről nagyon keveset tudunk. Jellemző, hogy egyik hittanvizsgán, ahol már előre kiosztották minden gyereknek a kérdését, a harmadik hitágazatnál elakadtak, mire egy kisfiú megszólalt: Tanító bácsi, az a gyerek, aki a Szentlelket tudja, az most nincs itt. És valóban, aki a Szentlélekről valami valóságosat tud, az rendszerint nincs itt. Ezért lehet az embereket ezen a téren legjobban megcsalni, félrevezetni.

Napjainkban erősen elszaporodtak a hamis krisztusok, s a hamis szentlelkek – aminek elnevezése: hamis próféta –. Ezekkel nem foglalkozunk. Elég, ha a valóságost megismerjük. A Mester türelmesen megtanít mindenre, el is lát mindennel, ami az életre, s a belső ember gyógyulására való; de nekünk is legyen türelmünk arra, hogy az ő tanítását magunkévá tegyük. Természetes, hogy az övéit állandóan tanításban részesítette. A keresztény világban is így volt ez, gondoljunk csak a herrnhutiakra, akiktől az Útmutatót kapjuk a naponkénti biblia-olvasáshoz. Ezért akarjuk mi is megérteni a fent említett igehelyet, a

3Móz 25, 8-13-at. (A számokból könnyen felismerjük a pünkösdt.) A jobb megértés céljából olvassuk el az eredeti szöveget értelemszerű fordításban: 8. És te számolni fogsz magadnak hét sabbát-évet, hét évet hétszer, így lesz részedre hétszer hét év negyvenkilenc esztendő. 9. Ezt hirdessétek kürtnek a hangján a ti egész földeteken a hetedik hónap tizedik napján, a kiengeszteltetésnek, a megbékélésnek a napján adjátok hírül kürttel a ti egész földeteken. 10. És megszentelitek majd az évet, az ötvenediket, az évfordulót, és fennhangon hirdessétek az elengedést, a megbocsátást a földön minden rajta lakójának. Ez az évenkénti jelzés, megbocsátásra figyelmeztető jeladás lesz néktek. (Az ilyen jeladás a kezdést jelzi, pl. amikor a karmester beint a kezdést.) És mindenki visszamegy az ő birtokába, és mindenki visszatérhet az ő nemzetségébe. 11. Ez az elengedésnek, a megbocsátásnak a jele, az ötvenedik évfordulónak éve lesz néktek; nem fogtok vetni, sem learatni azt, ami automatikusan terem, és nem fogjátok leszedni a néki szentelt gyümölcsöt, 12. mivelhogy a megbocsátásnak a jelei ezek. A mezőről egyétek annak termését. A megbocsátás jelzésének évében mindenki visszatér az ő birtokába.

Most nézzük a részleteket, értsük meg a kifejezéseket. A jelek, a példázatok többet tudnak kifejezni, mint a szavak, szövegek. A megbocsátást tehát a kürtölés fejezi ki. A hangnak az ereje a mellkasból indul, ahol a szív a mozgatóerő; ezt az erőt nem a nyelv veszi át, hanem az ajak; az ajkak finom rezgése képezi a hangrezgést, és a kürt erősíti fel hallható hangokká. No mármost a belső emberre vonatkoztatva megértjük, hogy a megbocsátás csak a szívből indulhat ki, de ennek nem lesz szövege, nincsenek ehhez szép szavak, az ajkakon finom érzelmek rezdülnek; lehet ez a csóknak a csendes, mély érzelmű érintése; de akinek ez az irgalmas megbocsátás szól, azt már a kürtnek a zengése érinti.

Ennek a titokzatos hangnak az a csodája, hogy oldozást végez a másik embernek a szívében. Ennek a folyamatnak a hamisítványa az, amikor valaki maga előtt kürtöltet, vagyis a szív-ajak rezdülése helyett a

nyelv szövegel. Ilyen esetben az irgalmasságot valami „könyöradomány” helyettesíti, sőt ennek is a hamisítványa. Mt 15, 8. (1-7.) Végül ennek a paródiája, amikor a gyülekezetben mindenki „szent csokolással” csokol meg mindenkit. Minket viszont az ajkak valósága érdekel, amit a kürtölés fejez ki jól, mert az irgalmasságnak ez a gyakorlata hozza meg a jó gyümölcsöt, a jó eredményt. Zsid 13, 15-16. Annak okáért őáltala vigyünk dicséretnek áldozatát mindenkor Isten elé, azaz az ő nevéől vallást tevő ajkaknak gyümölcsét. A jótékonyaságról és közösségvállalásról el ne felejtkezzetek, mert az ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten. – Ha az indítóerő az irgalmasság, akkor törvényszerű lesz a jótétemény és a segítőkészség; itt már nem lesznek elvárások és hátsógondolatok.

A három úgynevezett sátoros ünnep megmutatja nekünk Isten szabadító művét.

I. Karácsonyban megjelent a szabadítás személye, és „nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből”.

II. Húsvét – páska – pészach – az Egyiptomból való szabadulás emlékére. Ez a testi szabadítás.

III. Pünkösd, ami a beteljesedés, a belső ember szabadítása, helyreállítása. A 3Móz 23, 15-22-ben is olvasunk erről. Nagyon vázlatosan szólhatunk most erről. Ősidőktől fogva ennek az úgynevezett engesztelési ünnepnek (a megbékélésnek) három neve van: 1. megújulás napja, amikor az új kenyeret ették jelül annak, hogy új életet kell kezdeni. 2. név a Thóra ünnepe, amikor is a Thórát, a Mózes öt könyvét a 70-es számmal jelölték, ami arra mutat, hogy most már a szívbe írja Isten a törvényt: Kitöltöm rájuk az én Szellememet, és törvényemet a szívébe írom. Ez az egyetlen lehetőség arra, hogy a meggyógyított ember újra tudjon törvényszerűen élni, a törvényt betölteni. A pünkösdnek ez a nagy öröme; számára abban van az evangélium, hogy boldogan

élhet az Isten rendjében. E nélkül az evangélium alaptalan; ha nincsen helyrehozatal, akkor nincs öröm sem. Törvény és evangélium szorosan összetartoznak. Amikor az emberben helyreáll a törvényszerű élet, akkor Isten mindent visszaad az embernek, amit eltékozolt, elszórt. Jóbnak visszaadja elvesztett javait és gyermekeit. 3. neve az ünnepnek: z á r ó ü n n e p. Tehát minden befejezésig jut. Erre mutat egy nekünk érthetetlen kifejezés, éspedig a lóbálás. Ez téves fordítás. Azt a mozzanatot jelenti, amikor az aratásnál keresztbe rakják a kévéket és az utolsó befejező kévét úgy helyezik a kereszt tetejére, hogy minden irányban belekötik a keresztbe. Ez arra mutat, hogy az Isten az ő aratását befejezésig viszi. Nála nincsen félbehagyás. Bizhatunk abban, hogy Aki elkezdette tibenetek az ő jó munkáját, az be is fejezi azt a Krisztus Jézusnak napjára. Fil 1, 6.

Ezek után most már könnyebben megérthetjük majd mit jelent az, hogy béküljete meg az Istennel. Mindenesetre nem békülösdit, hanem rendezést akar. Hétköznapi életben sem mehet ez másként. Az úgynevezett haragos vagy sértődött állapotoknak mindig van egy keserű gyökere: az irigység. Ha ezt nem vetem ki a szívemből, akkor hiába békülünk, mert ez a gyökér még évtizedek múlva is kitörhet a földből, és megfertőzi a gondolatvilágomat. Újra felzaklat, és háborgást okoz. A békességnek is megvan a törvénye. Eiréné = 1. helyrehozatal 2. békeség. De a rendezés módját is megadja, és megmutatja az Úr. A 2Kor 5, 20-21-ben a kátálásszó ige szerepel = 1. cserél, megcserél, felcserél 2. megbékül, kibékül. Ezen a nyomon indulhatunk el. A mi életünkben történt egy tragikus csere: Magukat bölcseknek vallván, megboldultak; és az örökkévaló Istennek dicsőségét felcserélték a múlandó embereknek és madaraknak és négylábú állatoknak és csúszómászó állatoknak a képmásával. Róm 1, 22-23. Miben van ennek a cserének a lényege? Abban, hogy az örökkévaló ember leadta az igazi lényét, a szellemet és így lett belőle kettős ember, aki csak test és lélek

(psyché). A barmok is kettős lények. Erről olvasunk a Préd 1, 18-21-ben. Az ember az Isten nélkül, a szellem nélkül barom. Ha azonban Isten lakozik benne, akkor Istennek temploma. Az Istennel való megbékélés ténye tehát abban áll, hogy ezt a mulandó mivoltunkat felcseréljük az örökkévaló Isten dicsőségére, a Szentháromság egy igaz Isten képére és hasonlatosságára. Erre adott Isten lehetőséget, megoldást és jó tanácsot. Nála minden megoldás nagyon egyszerű, semmi sem nehéz: Ha valaki szeret engem, az tartja az én ígémet (komolyan veszi), és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk. Jn 14, 23. Az ő első tanácsa pedig az lesz, hogy előbb menj el, és nagyon gyorsan békülj meg a te atyád fiával. Mi úgy gondoljuk, hogy amikor ránk bizza a békéltetésnek szolgálatát, akkor ott a magunk értelme is elegendő lesz. Utólag láthatjuk meg, hogy a Mester arra járt és elvégezte az ő művét. Életem első ilyen tapasztalata felejthetetlené lett nekem. Még tanuló koromban lelkészünk megkért, hogy egy hónapos nyári szabadsága alatt helyettesítsem. Az első vasárnapi szolgálatom után a gondnok megemlítette, hogy van egy súlyos beteg testvérünk, aki a falu végén az utolsó házban lakik, ott a domboldalon. Emlékeztem a domboldalra, s a házra, hisz oda jártunk valamikor szánkázni. Hétfőn reggel el is indultam. Az utcák kihalt csendje arra mutatott, hogy aratás ideje van, mindenki a mezőn szorgoskodik. Már félúton voltam, amikor valami megállított: hová tartok, kihez megyek, mit kell tennem? Félelem fogott el, a járatlanság és felelősség félelme. Visszafordultam, s a lelkészlakba mentem imádkozni, segítséget kérni. Azután lenyugodva újra elindultam. A félhomályos szobában egy csontig lefogyott ember ült az ágy szélén. Bemutakoztam, és beszédbe elegyedtünk. Búcsúzás előtt imádkoztunk, s azzal váltunk el, hogy holnap újra jövök. Másnap azonban már menet közben megállított egy fiatal férfi, hogy ő annak a beteg idős embernek a fia; ne fáradjak, az édesapja meghalt. – A temetés is megtörtént, ezzel befejeződött a feladatom. – Szeptember elején éppen készülődtem az útra – Sop-

ronba –, tanév kezdetére, amikor beköszöntött hozzánk egy idős nő egy kosár szőlővel. Elmondta, hogy ő annak az elhunyt embernek az özvegye. Neki volt egy mély fájdalma, hogy az ő férje haragban volt az egyetlen fiával és nem akart megbékülni vele; hallani sem akart róla. De amikor együtt imádkoztunk, nemsokára rá megszólalt: Hívjátok a fiamat, meg akarok békülni vele. – S az édesapa megbékült a fiával. Utána nagy csend és béke töltötte meg a hajlékot.

A világmindenségben most is zeng az Úrnak a hangja... és ránk bízta a békéltetésnek ígését. Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk, Krisztusért kérünk, b é k ü l j e t e k meg az Istennel.

ÚTEGYENGETÉS

Mt 3, 10.

Az eddigiek során láttuk, hogy Isten gyógyító munkája a legreménytelenebb esetekben is jó eredménnyel végződhet, oltás révén a romlott fából is lehet jó fa. Ez a jó Magnak a műve. A mi feladatunk abban rejlik, hogy eltávolítsuk, megszüntessük magunkból az ellenállást, ami az Úrnak közeledését akadályozza. Minden hegy és halom megalacsonyítottatik, minden völgy feltöltetik... tehát tűnjenek el a gőghegyek, viduljon fel a levertség. A felfuvalkodott vagy letargiában lévő ember nem képes az evangéliumot befogadni. Ebből ki kell jutni. Akik Jánoshoz mentek, azok Jeruzsálemből, Júdeából, a Jordán vidékéről, tehát a beképzelt vallásosságból mentek ki. De felébredt bennük a bűntudat, valami nyugtalanította a bensőt és kimentek Jánoshoz vallást tévén bűneikről. Ez a bűnvallás nem valami vetkőzések szónoklatban nyilvánult meg, hanem a megbánás keresztségének a kérésében, vállalásában. Ezt legnehezebben az „Ábrahám-fiak” tudták felfogni, képtelenek voltak megbánásra jutni; csupán a keresztség külső jelét, a vízbe való beme-
r-

tést kérték volna. Ábrahám a hit embere, az ő fiai a hívők. Náluk minden rendben van; bebeszélték egymásnak, hogy mi vagyunk a hívők, nálunk már befejeződött a hazatérés, a megtérés már múlt időben van. Erre figyelmeztet Keresztelő János mindenkit, hogy ne mellőzze el a megbánás valóságát a bűnök bocsánatára. Ugyanis ez a megoldás a „kígyó”-tól származik. Ezt Keresztelő János nem dörgedelemmel közölte, hanem a legszelídebb hangon. Néhány szóval most erre is szeretnénk rámutatni.

A Malakiás könyve végén szól a majdani útegyengetőről, aki igen szívélyes hangnemben fog munkálkodni. Ezt most nem elemezzük, hanem az ő saját felelősségteljes bemutatkozására hivatkozunk. Ő a Kiáltó-nak a hangja. A Kiáltó szelídlelkű és alázatos, a hangja is csak ilyen lehet. Az Ézs 42, 1-4. is ilyennek mutatja be: soha senkivel nem kiabált, nem orditozott (nem lármáz). Egy nem régi film Keresztelő Jánost dörgedelmes, ordító prédikátornak mutatta be. Ez óriási tévedés. Nagyon komoly figyelmeztetést adott a ma emberének is, mert ma is szívesen elkerülik Isten rendjét: Cselekedjétek a megbánáshoz (megtéréshez) illő gyümölcsöket. – János látta, hogy sokan csak azért jönnek hozzá, hogy megkeresztelkedjenek, hogy részesüljenek a bemeírtetésnek a külső formájában a belső valóság, tehát a megbánás nélkül. Ma is sokakat nyugtalanítanak, sőt zavarba hoznak azzal, hogy nem jó az ő keresztségük, mert kevés vizet használtak a szertartás jeleként. Az útegyengető munkájában az a fontos, amit az Úr mond erről. Ő állapította meg, hogy ez a János a földre beszületett emberek között a legkülönb volt, bár semmi csodát nem tett, de amit mondott, az mind igaz volt. Az anti-krisztusok pedig mindig „nagy csodákkal” kezdik, és nagy hazugságokkal fűszerezik a szemfényvesztő mutatványokat. De ezzel nem foglalkozunk, a Mester erre mindenkit jó előre figyelmeztetett.

Nekünk arra kell figyelni, amit az útegyengető bennünk akar elvégezni. Az a fontos, ami erről meg van írva: Ennek ruhája (amit birtokolt) teveszőrből volt. Annyit tudunk, hogy a ruha a cselekedeteket

jelképezi, azt, ami rajtunk látható. Az egész Szentírásban csak itt ez egyszer fordul elő teveször ruha. Éppen ezért sokatmondó tény ez. János maga sem öltözött be rögtön a Krisztus köntösébe – nyíltan megvallotta, nem én vagyok a Krisztus –, de a Bárány gypját sem használta fel, és báránybőrbe sem bújt bele. Ez azt is jelenti, hogy az övéinek is ezt tanította a saját példájával. – Mit mond a teveször ruha? Ez nagyon fontos, elgondolkoztató, mert ez csak egyszer lehetséges, éspedig az ütegyengetés alkalmával, a kezdetnek a kezdetén. Ugyanis a teve tisztátalan állat, mert kérődző ugyan, de nem hasadtkörmű, járása-lábanyoma tenyeres-talpas. A „teve” típusú egyén alaposan foglalkozik Isten ígéjével, de a véghezvitelben, a cselekvésben összekeveri a jót a gonosszal, életmód folytatása nincs összhangban a szép elmélettel. – Erre még később részletesebben visszatérünk. – A „kisgyermektől” elég, ha engedelmesen ráhallgat az ígére. A hitélet kezdetén még nagyon csekély a követelmény; erre mutat a teveször ruha, ami pehelykönnyű, szellős, nem okoz izzadást. – Sokat mond az eledel. A sáska az erős éhség jelképe: éhezi és szomjazza az igazságosságot. Másik eledel, az erdei méz, mennyei eredetű, az ég harmatából indul a nektár, a méz; ebben nincs semmiféle emberi beavatkozás; nála nincsenek szabályok, dogmák, csak felülről vezérlés. Csak annyit jegyzünk meg meg ezzel kapcsolatban, hogy Jánosnak volt ruhája, ami a sajátja. Leginkább félmeztelenül szokták ábrázolni.

Következő kérdésünk, hol kezd a gyógyítást? Felelet: a fejsze a fák gyökerére vettetett. Miben áll a gyökérbaj? Minden rossznak a gyökere a pénz szerelme. Azt is tudjuk, hogy az Istentől való elszakadásunk ezzel kezdődött: Mert a telhetetlenségnek vétkéért haragudtam meg rá... Ézs 57, 17. Szép tarka álruhába öltözik a telhetetlenség: gondoskodás, takarékoság, előrelátás, stb. Jól rejtőzik, és nehéz leleplezni. Egyszer azonban kiugrik ez a szög is a zsákból, éspedig az örökösödés alkalmával. Nem véletlen, hogy a Mester is akkor tudott erre rámutatni, amikor

egy örökség ügyében az ő beavatkozó segítségét kérte valaki. Lk 12. Ekkor mutatott rá a Mester az alapbajra, a telhetetlenségre, és tanácsolta, hogy nagyon hamar szabaduljanak meg ettől. – Nemrég egy nő nagyon dicsérte ismerőseit, hogy azok milyen jó testvérek, mire valaki csendesen megjegyezte: Örökölték ezek már együtt?! Igen nagy bajokat okoz ez egyének, családok, népek életében egyaránt. Keresztelő János is erre a gyökérbajra mutatott rá, amikor tanácsot kértek tőle a jó kezdésre nézve. Három fokozat: tudok-e adni a feleslegből, tudok-e ellenállni a törvénytelen szerzési lehetőségnek, tudok-e megelégedni a megélhetéssel? A bajok gyökere itt keresendő. Persze a „gyógyítás” nem mindjárt a kivágatás fejszójénél kezdődik. Lk 3, 11-14.

Kérdés most az, hogy ezek az első feladatok, mint első lépések a jó irányába vajon nehezek-e? A teveször ruha arra mutat, hogy ezek könnyű feladatok, és valóban nem nehéz eset, ha valaki nem utazik csúszópénzre, vagy ha nem él vissza hatalmi helyzetével. Csak az erős bőrvő kell még, hogy határozott legyen az odaszánása.

AKI UTÁNAM JÖN...

Mt 3, 11.

Az előkészület után következnie kell egy valóságos cselekménynek, ami tulajdonképpen a célt adja. Az építést is megelőzi a tereprendezés, és a sebészeti műtétnél is fontos az előkészület. Ami ezután következik, az a nehezebb művelet, amit János előre jelez: aki utánam jön, az erősebb nálamnál. Tehát itt keményebb csaták következnek, nagyobb erőre van szükség. A Mester is rámutat arra, hogy a viszálykodás, perlekedés gyökere a telhetetlenségben rejlik, ami éppen egy örökösödési ügygel kapcsolatban merült fel. A Mester azután tovább mutat, a gyökérbajok vékony hajszálgyökereire, amiket mi nehezen észlelünk, hiszen a gyökerek a föld alatt vannak. De elvárja tőlünk is, hogy

mi magunk is akarjunk megszabadulni ezekből a bajokból. Ő tanácsolja: egy házépítő ember leásott, és mélyre hatolt, és kösziklára vetett fundamentumot. Lk 6, 48. Ásás közben a telhetetlenségnek sok hajszálgyökérét kell eltávolítani, amelyekből csak kettőt említünk meg: a gőgöt és az irigységet. Természetesen saját magamban kell ezt végezni, mert ha másoknál árok, akkor áskálódás lesz belőle. Az irigység viszonylag elég gyorsan felszínre kerül. Sokan mondták már, hogy szégyellik önmaguk előtt is ezt a bántó fekélyt. Azért is könnyebb erre rájönni, mert keserű az íze. Lassan hozzászokunk ehhez. Jak 3, 13-18. Elvégre az ösatyák is irigységből adták el Józsefet... stb. Akkor lesz még nagyobb a baj, ha ez a keserű gyökér valahol előtör, felzaklat, szinte fejvesztettek leszünk, mert az irigység a felebarát ellen tör, nem tudjuk elviselni egy felebarátunknak a sikereit, előnyös helyzetét. Ez a gyűlölködő állapot megfertőzi a felfogó képességünket, ítélőképességünket, sőt a lelkiismeretünk is rosszul működik, nem gondolunk arra, hogy súlyos ártalmat hordunk a szívében, nincsen lelkiismeret furdalásunk amiatt, hogy rosszindulattal vagyunk mások irányában. Persze ennek a gonosz állapotnak az a mentsége, hogy én csak jót akarok, én csak az igazságot keresem, mert nekem igazam van. A védőpajzsomra fel van írva: Én nem haragszom.

Ha igazán keresem az Istent, akkor rám talál az az „erősebb”, aki az erős fegyveresnél is erősebb, és bemeit a Szentlélekbe (Szellem) és tűzbe, aki leleplez bennem minden hazug irigységet. Iszonyatos ez a leleplezés, szinte kétségbeejtő; szorongat nagyon, nem tudok ettől megszabadulni. De van Szabadító! Azért jött, hogy megszabadítson; amikor leleplezi bennem a való helyzetet, és elismerem, hogy telve vagyok irigységgel, akkor törvényszerűen bekövetkezik: „a valóság szabadokká tesz titeket”. Ezt már a kicsi gyermek is megtapasztalja, amikor bevallja csínytevését, akkor lenyugszik.

A bölcs Isten tanácsolja nekünk: Ne keltsél fel irigységet, féltékenységet a gonoszságokat cselekvőkben, s te magad semmiképpen ne

irigykedjél a törvényteleniséget cselekvőkre... Zsolt 38, 1. Ezzel már rámutat az irigység táptalajára, a felfuvalkodottságra, a nagyzási mániára; muszáj hencegni, dicsekedni, had irigykedjenek mások. Itt most nem is annyira a szokványos versengésről van szó, ami eléggé gyerekes dolog. A kisfiú álma: Apu, vegyetek már új kocsit, a szomszédéknak már Wartburgjuk van, nekünk csak Trabantunk van. Pedig ez messze van a madzagon húzott Frank-kávés doboztól, amire gyermekkorunkban oly sokszor áhítoztunk. Most az úgynevezett „hívő” gögről, a közösségi csoportnak vagy a felekezetnek az egyedülálló, maximális nagyzolásáról van szó. A tanítványok állandó fontos vitatémája, hogy ki a nagyobb közülük. Ott is megtalálható ez a nagyzás, ahol nem is sejtjük. Pl. a samáriai asszony a beszélgetés kezdetén még fölényesen jegyzi meg: Csak nem képzeled, hogy nagyobb vagy Jákóbnál, a mi atyánknál? Neked még egy vödröd sincs! Zákeus is oly magasan van, hogy Jézus felnézett rá. Lk 19, 5. Minket most az érdekel, hogyan tudtak ezek alászállni? Úgy, hogy szívük mélyén volt bűntudat, érezték, hogy nem tudnak igazán imádkozni. Az Úr megajándékozta őket bűnbánattal, és bűnök bocsánatával. Így ismerte meg a samáriai asszony az Isten Ajándékát. –

Ezt kérjük és kívánjuk most is minden olvasónknak.

SÉRTŐDÉKENYSÉG

Ézs 57, 17.

Ismerős nekünk az 1Tim 6, 6-10. szakasz: Akik pedig meg akarnak gazdagodni, kísértésbe, meg törbe és sok esztelen és káros kívánságba esnek, melyek az embereket veszedelembé, a romlásba merítik. – Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme, mely után sóvárogva némelyek eltévelyedtek a hittől, és magukat általszegezték sok fájdalommal. Az leírhatatlan, hogy milyen sok csapdába és bajba viszi bele az embert a telhetetlenség, elégedetlenség. Az elégedetlen ember

mindenre kapható. Ezt a hétköznapi életben is jól ki tudják használni. Még a harmincas években kezembe került egy pártbrosúra; azt tanácsolta a szervezőnek, hogy a gyárban keresse meg mindig az elégedetlen egyéneket, akiknek sok a panaszuk, kifogásuk; ezeket könnyen be lehet szervezni. Tulajdonképpen ez az Absolon esete. A telhetetlenség oldalhajtása az irigység, amit önmagunknak nem vallunk be, de emiatt készek vagyunk átmenni az ellenséges indulatba, és mindent otthagya elmegyünk a magunk útjaira. Így történt ez a mennyei Atyánkkal szemben is. De, hogy ne én legyek az oka a bajnak, találok okot a sértődésre, s ezzel elhárítom a felelősséget magamról. A legszelidebb figyelmeztető szó elég ok a mélységes sértődésre. Olvassuk el ezt a szöveget értelemszerű fordításban. Ézs 57, 17-20. 17. A telhetetlenség vétkéért rövid időre megszorítottam őt, s gyengéden úgy meglegyintettem őt, mire ő duzzogva, megsértődve elment a maga útjára. 18. Útait láttam (a belső indítékait) és gyógyítottam őt, biztattam, bátorítottam, s valóságos vigasztalást nyújtottam néki; 19. Békességet békességre, azaz folyamatos helyreállítást adtam a közel és távolvalóknak; és az Úr mondja: én majd meggyógyítom őt. 20. Az igaztalanok pedig háborognak (mint a tenger hullámverése), és képtelenek lenyugodni, lecsendesedni.

Ahhoz, hogy megértsük mi történt a szívben, ismernünk kell a belső lényegét. Ezt a „bűn” kifejezésnek a jelentése érteti meg velünk. A bibliai görög szó *h á m á r t i d* = tévesen lát, mindent fordítva fog fel, eltéved, félreért. – Ez tükröződik az elveszett fiú bátyjában, akit nem tud rávenni a kérlelés sem, hogy menjen be, örüljön együtt az Atyával, testvérével. – Meg van sértve mélységesen, hogy ő nem kapott semmit. Nem örül annak, ami odabent van – boldog együttlét, sok munka, munkaerő (hizlalt tulok). Nem tud megenyhülni sértődöttségében, már csak azért sem hajlandó munkálkodni, tudják meg, hogy ő milyen fontos személy. Persze nem ismerjük ezt fel magunkban, csak a tények mutatják, sok az aratnivaló, de a munkás kevés. Ennek a tudatos, vagy tudat

alatti sértődött munkátlanságnak a következménye a bénulás, a mozgató idegszálak nem működnek, ezt nevezik gutaütöttségnek. Látszólag munkálkodik a tékozló fiúnak a bátyja, hisz éppen a mezőről jön haza; de ez idegen munkamező, a magam elgondolása, másutt működök, megmutatom, hogy tudok én is jótékonykodni. Itt hiábavaló minden kérése. A sértődött ember engesztelhetetlen: az ő atyja annak okáért kimenvén kérése őt. Erre mi azt mondanánk, kár itt minden erőfeszítésért. Csak az irgalmas Atya nem tud ebbe belenyugodni, sem az ő szolgálai nem tudnak.

A gutaütöttről szóló példázat megmutat, megvilágít nekünk mindent. Érdemes erre figyelni, mert most rólam van szó. Az Atyánk nem mondott le rólunk; Ő gondoskodott hordozókról, és ő jött Gyógyítóként. Imádságos nagyszülők, és ismeretlen rokonszívek hordoztak, míg odaérkeztünk a Gyógyítóhoz. Mt 9, 1-8. Tőlünk nem sokat kíván, csak mondjunk le a szégyen takargatásáról. A Mester azonnal rátapint a baj gyökerére, a bűn valóságára. Ezt szívünkre kell venni, és nem tagadni. Nem általános frázisokról van itt szó: hát igen, mindnyájan bűnösök vagyunk, nem tehetek róla, az Ádám meg az Éva ezt jól megcsinálták. Nem erről van szó, hanem tényekről. Az ide tartozó levélbeli ige az Ef 4, 22-28. részleteiben tárja fel a baj gyökerét. Mindenekelőtt ne hazudjatok, és ne haragudjatok. Ugyanis a sértődött nagyobb fiú haragra gerjed, amikor kérélik. – „Erre ő megharaguvék, és nem akara bemenni.” A sértődöttségnél általános szokás az, hogy előbb megsérti az Atyát, vagy a felebarátot, sértődötten elmegy, és a magasságból kijelenti: Én nem haragszom. A Mester azt tanácsolja, hogy vetközzük le a hazugságot, haragot, és kezdjünk el munkálkodikni, hogy tudjunk mi is adni, nemcsak követelni, elégedetlenkedni. – Le kell ásni mélyen a szívembe, ott lent megtalálom a sértődésem gyökerét, az irigységet. Ő kigyomlálja ezt a fájdalmas, keserű gyökeret; megbocsátja bűnömet, helyreállítja egészségemet, munkaképessé tesz. –

KAIN „EGYHÁZA”

1Móz 4, 2.

Kissé furcsa ez a kifejezés a mi fülünknek, mert egyház fogalma alatt mi valami nagy szervezetet értünk, díszes ruhákkal, tornyokkal. Isten szántóföldje, munkamezeje ott is jelen van, ahol nincsenek tornyok, meg harangok. Az Isten mezején munkálkodik Kain is meg Ábel is. „Kain megöle Ábelt, amikor a mezőn valának.” Könnyű rájönni arra, hogy az indíték az irigység. Ez elmehehet az emberölésig, hiszen a sátán emberölő volt kezdettől fogva. A fertőzés tőle ered, de Isten ezt gyógyítja. Nem engedi megölni a Kaint, hanem kimentí a pokolból, halálból. A Szentírás Kainnak szól, és a kainitákat menti a saját élete árán.

Nézzük közelebbről a Kain baját. Ez minket is közelről érint, hiszen kainiták vagyunk „származás” szerint, és gyógyulni, helyrejönni akarunk. Fontos, hogy helyesen olvassuk: Ábel a juhok pásztora lett, Kain pedig a földet magának művelte. Ezért kell figyelmesen olvasnunk az eredeti szöveget, mert nem mindegy, hogy földművelő volt csak. Ebből még azt is kisüthetnénk, hogy Isten nem tartja jó foglalkozásnak a földművelést. Szó sincs erről, hiszen Isten tanácsolta az embernek, hogy művelje a földet, az ő „szántóföldjét”! A bibliai görög nyelvben minden igének van visszaható alakja, amikor a cselekvés iránya rám hat vissza. Jelen esetben ez az önzést is kifejezi. Az önzésből pedig nem lesz pásztori indulat.

A Kain neve is az indulatára mutat. Jelentése: megszerez, szerzemény. Amikor az Úr elküldi szolgáját a kainitákhoz, egyhangúlag azt felelik: én már szereztem magamnak szántóföldet, most azt nézegetem; szereztem magamnak öt iga ökröt, most azokat próbálgatom, végül a feleséget vettem átvitt értelemben arra mutat, hogy az egész, a minden kell nekem. Ez nem is lehet másként; a telhetetlen embernek a földéhsége az egész földet kívánja, minden munkaerővel együtt és minden rejtett

kincsével. A telhetetlenség nem elégszik meg soha. Egy ismerősöm lottón nyert egy komoly összeget, azonnal házat vettek. Valami ügyben hozzájuk kellett mennem. Levert bánatban találtam őket. Majdnem megkérdeztem, hogy kit gyászolnak. Szomorúan mondták, hogy most végre van házuk, de nem maradt már pénz az új bútorra. – Ez pontosan így van a belső ember vonalán is. A kainita lelki munkás azt szeretné, ha minden ember az ő híve, az ő alattvalója, végül adófizetője lenne. S ha nem akarnak mind behódolni, akkor következik az inkvizíció, a Krisztus nevében minden lelkiismeret furdalás nélkül. Ennek a „földnek” a gyümölcséből vitt Kain áldozatot az Úrnak; nem csoda, hogy ez nem volt Istennek kedves. A kainita közösségek súlyos terhe, hogy „Kain” a monopol vezető határozza meg, hogy kit vesz be a csoportjába, ami egyúttal a mennyei bemenetelt, annak lehetőségét is jelenti, feltéve, ha továbbiakban is jól fog viselkedni, teljes engedelmisséggel szolgálni. „Kain” maga dönt a kizárás, vagy kiátkozás tényéről is, ami az örök kárhozattal azonos. Ezzel lehet állandóan félelemben, sakkban tartani a népet. Ezt a jó módszert szívesen alkalmazták a „szent” emberek, és néha nagyon ráfizettek, mint Dávid király is; ő akarta megállapítani, hogy kik és hányan tartoznak az Izraelbe. Ezért rendez népszámlálást, amit Isten a sátán művének nevez. 1Krón 21, 1-14. Itt is kitör a telhetetlenség a térítési mániában; megkerülik a szárazföldet és a tengert, hogy egy pogányt zsidóvá tegyenek. Tengernyi könny és vér folyt már az erőszakos térítési mániából kifolyólag, háborúk, vérengzések. Sajnos a kainita vallásoskodás, hívősködés ma is okoskodik a családokon belül, ami néha a válásba sodor. A mai kis csoportok megspórolják a föld és tenger körüljárását, egyszerűen a nagy egyházakból szippantják ki a kész híveket; így gyorsabb és könnyebb a missziói munka. Valahogy úgy vannak, mint az egymással konkuráló két cipész. A másik mindig olcsóbban adta. Végül az egyik kifakadt: – Szeretném tudni, hogy csinálod, én már

lopom a bőrt, és te meg mindig olcsóbban adod?! – Ja, komám, én a kész cipőt lopom.

Fő a létszám; azért van igazunk, mert mi többen vagyunk. De a statisztika valahol „hibázik”. Isten azt látja, hogy az ő útját nagyon kevesen találják meg, miközben sok száz milliós keresztény tömegeket tartanak számon a világon. Ne elégedjünk meg a lopott bőr és lopott cipő dicsőségével.

TOLVAJ ÉS RABLÓ

Jn 10, 1.

Elég gyakran találkozunk ezzel a kifejezéssel, de úgynevezett prédikációs kötetekben nem olvastam erről. Nem is tanácsos erről beszélni, mert ezzel sok-sok ellenséget szerezhet magának az, aki ezt csak megemlíteni is merné. Hamarosan megkapja a különféle jelzőket, s ezek alapján a halálos ítéletet. A tolvaj és rabló annyira rokon szakma, hogy mindig együtt említik; olyan, mint mészáros és hentes. – Mellékfoglalkozás az, hogy gyilkos. Közülük csak egynek van neve. Ez Barabbás = atyának a fia. De ez annak a másik atyának a fia; ez annak a másik úrnak a fő képviselője. Ezt összetévesztik az igazi Atyának a Fiával. Kitűnően tud ígérni, hazudni. A hazugságra szomjas ember népszavazással szabadon bocsátja, szabad kezet ad neki. Szinte észrevétlenül szivárog be az Isten népébe, de nem vallja be, hogy ő a Kain egyházát képviseli. Még a véres kezeit sem ismerik fel. Csak a Názáreti Jézus ismeri fel, és le is leplezi: Mindaz, aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, az tolvaj és rabló. A juh-akol nem azonos a hodállyal. A ház mellett alacsony kerítéssel körülvett terület a juhok akolja. Ezt az idegen áthágja azzal, hogy áthágja a törvényt. Szerez magának egy báránybőrt, esetleg mások is belesegítenek ebbe, amikor bebeszéli neki, hogy te most már az Úr

vagy, hívő lettél. Hamarosan bizonyoságtévő lesz már; azután próféta lesz belőle, magyarul prédikátor.

A Mester arra tanította az övéit, hogy „amit fülbe ságva hallo-tok”, azt hirdessétek a háztetőkről. Mégis megpróbálják vételezés nélkül a maguk útját. Elindulnak Emmaus felé. Emmaus görög neve ou lámmáousz = nem vételez. Tehát kénytelen lopni. Innen van az egyik emmausinak a neve: Kleopász – Klopá – Kleptész. Így már ráismerünk, mert a kleptománia szó közismert kifejezés. Nem kell erre berendezked-ni; a Mester velünk jön, megnyitja a szemeket. A kenyér megtöréséről észrevették, hogy a mi ő-emberünknek össze kell töretni a csalódásaival együtt. Egy rabló is meghalt a kereszten vele együtt. Azután elindult vele együtt a paradicsomba, az ő szolgálatába. Azt tanácsolja az Úr, aki eddig lopott (oroz vala), az ezután ne lopjon. Ha megtanulunk tőle venni, min-dent tőle kérni, akkor eszünkbe se jut a lopás. Ef 4, 28. A tíz igében – amit mi tízparancsolat néven ismerünk – így olvasható: Nem fogsz lopni. Tudom és érzem, hogy erről a kérdésről sokkal bővebben kellene szólnunk, de az eddigiekből is érthető talán, hogy minden cselekmény, min-den tevékenység előtt előbb erőt kell vételezni, irányítást nyerni, úgy lehet hozzáfogni a tevékenységhez. Gondoljunk csak az Úrvacsorára, az is úgy kezdődik: Vegyétek... tehát először is vételezni kell erőt Őtőle, s ha magunkévá tettük ezt az erőt, úgy folytatódhat azzal: hogy ezt csele-kedjétek. Az ő népe alkotja az ő testét; s ameddig az Ő keze elér, az az ő teste. – Az Úrvacsora tehát nem valami szertartás, nem valami ünneplés, hanem ellenkezőleg, az ő cselekvésének összessége. – A Feltámadott Úr a felvitetése előtt is figyelmezteti az övéit, hogy csak azután induljanak a küldetésbe, ha előbb vételeztek majd erőt. ApCsel 1, 8. A megromlott ember mindent fordítva lát, és fordítva csinál. A „bűn” szó ezt jelenti szótár szerint is (hámrhá). Az irányunk is fordított, lefelé megyünk. Az etióp ember is aláfelé megy. ApCsel 8, 28. Ezért figyelmeztet az Isten: Bánjátok meg azért és forduljatok meg. – Ez erősen vonatkozik a vétel

és adás törvényére is. A jeruzsálemi templomban is adásvétellel foglalkoztak. Itt is csak az irány a hibás. Mi akarunk Istennek először adni, fizetni, hogy lehessen majd kapni vagy követelni. Hogy megértsék a lényegét, az Úr a pénzváltók asztalait megfordította. Szó sincs felforgatásról, hiszen ez nem fér össze a Mester szelidségével. Az asztalok megfordítása, az szemléltető tanítás volt. Csak az irányt, sorrendet kellett megváltoztatni; előbb vétel, azután adás. Minden példázat hangsúlyozza, hogy a kiindulás mindig a vételezésnél van. Az ember a mustármagot **v é v é n**, a kovászt az asszony **v é v é n** stb. Mt 13, 31-33. A Mester feltekintvén **v e v é** a kenyereket. Tehát minden folyamat, cselekmény belőle – általa – és öbelé visszatérőleg van. Az elektromos áramkör is így működik. Persze a hétköznapi életben is léteznek félreértések. Pl. beruházás és beruházkodás között óriási különbség van. Állítólag egy bank emberei kimentek a Szövetkezetbe ellenőrizni a beruházásokat. De nem találták az új ártézi kutat, sem az új épületeket; de megjelentek a tagok új csizmában, új ruhában, igazolva a beruházás felhasználását. – Ilyen nagy különbség van adásvétel és vételadás között. – A jó föld megadja a jó gyümölcsöt és meghálálja a gyakorta ráhulló esőt. –

Mi sikereket szeretnénk elérni – főleg haszonnal -, Isten pedig jó gyümölcsöt vár.

JÓ GYÜMÖLCS

Jn 15, 8.

Legutóbb említettük, hogy a mi Istenünk jó gyümölcsöt vár tőlünk. Itt újra meg újra meg kell említenünk, hogy a belső emberről van szó, ahol maga az ember, a „föld”-ember az Isten szántóföldje, és „az én Atyám a földműves”. A Gal 5, 22. megmondja ezt. De a Léleknek (Szellem) gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívettség, jóság, hűség, szelidség, mértékletesség. – Előtte felsorolja a „hús”-nak,

vagyis a megromlott embernek a cselekedeteit, aminek se vége, se hosz-sza. Nem nehéz rájönnünk arra, hol tartunk; a megromlott állapotnak (húsi) jele az irigység, civakodás, vitatkozás; ahol ez van, ott még fen-náll a romlott állapot. – Ezt a Szentírás belső poklosságnak nevezi. Hon-nan tudjuk ezt? Onnan, hogy az ó-egyházi perikóparendben a Gal 5. ezen szakasza a tíz poklosról szóló evangéliumhoz tartozik. (Szentháromság utáni 14. Vasárnap.) Lk 17, 11-19. Most nem foglalkozunk részletesen magával a poklossággal, elég, ha a Gal 5, 16-24-ig elolvassuk. Inkább a kiutat, a gyógymódot keressük, hiszen mindnyájunknak erre van szüksé-g. A tízesek, tehát a hitélet felé induló egyének még poklosok. Minden-féle irányzat megtalálható bennük, közöttük: Samáriából, Galileából, Jerikóból valók, egy farizeus is van köztük. Már tudatában vannak gyó-gyíthatatlan betegségüknek, de reménykednek a könyörületben. Bennük már megkezdte Isten a gyógyítás előkészületét. Az úgynevezett D-kódexben (Cambridge-Kembridzs) van egy megjegyzés: tethera-peüeszthe = már régen ápolásban részesítették. Vajon ki végezhetette el ezekben ezt a terápiát? Nyilvánvaló, hogy az irgalmas samaritánus karolta fel őket, hiszen az előző vasárnapi perikópa erről a samaritánusról szól. Ő talált ránk, amikor félholtan feküdtünk, mindentől kifosztva a „jerikói út” mellett. Ő hozott ide a vendégfogadóba, és itt végzi az ő gyógyítását. Kérdés hogyan?

A bajnak megfelelően. Ugyanis a poklosság bőrbetegség. A bőr elválasztja a testet a külső világtól. A belső ember vonatkozásában ez arra mutat, hogy a külső világ halálos fertőzése behatol a testbe, és ott szétroncsol mindent; belekeveredik a testbe, és keveredik a gonosz a jóval. A kettőnek a szétválasztása jelenti a megtisztulást. Ezért mondja az Úr a poklosnak: Akarom, tisztulj meg. A valóságban ez hosszú fo-lyamat, egy életen át tart, az e világból való indulástól a mennyei Jeruzsálembe való megérkezésig. Amikor Isten népe Egyiptomból elin-dult, akkor még sok kevertség volt benne. (Nem elég nép!) 2Móz 12,

38. Menet közben történik a szétválasztás, ami a megtisztulást jelenti. Jelen esetben is ezt végzi a Mester, útnak indítja a poklosokat, hogy útjuk végén mutassák meg magukat a papoknak, azok majd hivatalosan megállapítják, hogy ők megtisztultak. Ez hitkérdés; hittek a megtisztításukban, és mertek elindulni. Itt azonban nem egyszerű menetről van szó. Itt a hypágó ige többet fejez ki; nemcsak azt jelenti, hogy felmegy, hanem a valóságos felmenetelt úgy gyakorolja, hogy a csendben követi azt, aki felfelé, Jeruzsálem felé megy, követi annak életmódját; ezáltal találja meg a jót és így tisztul meg a gonosztól. – Utána jönnek a következők, és az mutatja meg, milyen lett a megtisztulás. Ugyanis, ha megjön a Szellem gyümölcse, ami kilenc, vagyis háromszor három, akkor rendben van az ügy, mert akkor a hármassal teljesen megtisztult. Ha azonban csak a látható testi vonalon, az úgynevezett „külsőségekben” történt a megtisztulás, akkor a lényeg elmarad. Ezt kérdezte az Úr, hol van a kilenc, a gyümölcs? Ez gyakori eset. Ilyen volt a poklos Simon esete is, ő is ott volt a tíz között. Testileg megtisztult, de szívében éppen olyan tiszteletlen, mint az útszéli rabló. Gyakran fordul elő látványos ébredés, örömben visszaviszik a lopott árpát, vagy szerszámot, szinte csodálat tárgyává lesznek; némi fölényt éreznek a más fajta keresztényekkel szemben, és eszükbe sem jut, hogy azok talán azért nem tolhatják most a talicskát a lopott árpával, mert soha sem lopták el a más árpáját. – No, de ez nem lényeg, maradjak a magam bajánál. Miért nem tudok én megtisztulni az irigységből, sértődöttségemből? Erre ad nekünk jó tanácsot a Gal 5-nek a végén: Ne legyetek üres dicsőség kívánók. Hát ez a sátán legveszettebb csalátka: néked adom a világ minden dicsőségét. Ebbe szinte mindenki belebukik. Pál apostol is majdnem kitörte a nyakát ezen, de kemény lecke árán megmentették. Ezzel nem tudunk megbirkózni. De van az Úrnak egy jó orvossága erre, éspedig a szégyen. Rávetet arra, hogy mennyire nem fair dolog, ha mindig több dicsőségre vágyom, még több elismerésre stb. De ezt a szégyent csak akkor tudja

megadni, ha megyek vele felfelé. A Jeruzsálembé felfelé menésnek ez a törvénye; ott szégyent és gyalázatot is át kell élni. Ezt Mózes is megértette, és inkább választotta a Krisztus gyalázatát, mint Egyiptom minden dicsőségét. Zsid 11, 26. Hát itt fel lehet lélegzeni, mert a Szabadító itt „hatalmasan cselekedett”. Itt kezdődik a veres tengeren való átkelés. – Ezután jöhet a jó gyümölcs, a kilences. –

SZABADÍTÁS

Jel 13, 10.

Újra meg újra rá kell mutatnunk arra az alaptényre, hogy a Szentírás az örökkévaló belső emberről szól, és annak tényeit a külsőn, a látható testen mutatja meg. A jeladás nála nem jelent foglalkozást, hanem tanításhoz szemléltető eszközt. Pl. a víznek borrá változtatása semmiképpen nem utal a borforgalmi vállalatra. Az antikrisztusnak meg éppen a jelekkel való ámitás a propaganda fogása. Viszont a becsapott embernek is szabad logikusan gondolkozni, sőt szabad neki olvasni is. Számptalan embert sikerült félrevezetni a keresztség jelével, amikor a hangsúlyt a vízmennyiségre teszik; pedig akik Mózesre keresztteltek meg a tengerben, azok is szárazon mentek át. Lett volna bőven víz ott, de ez nem lényeg. Az a rabló, aki a kereszten kérte a Szabadítót, elnyerte az ígértet: Ma velem leszel a paradicsomban. Ez sem részesült a vízbe való bemeztésben, csupán a Krisztus halálába merítettett be. – Ez bizonyára több mint bármely külső jel. Ez nekünk nem vitatéma, csupán megnyugtató. Sokszor nyugtalanítanak, néha még fel is zaklatnak embereket azzal, hogy érvénytelen a keresztsége, ha kevés vízzel történt.

Ugyanilyen nagy melléfogás, sááni zaklatás van a fegyverfogás körül is: Ha valaki fogságba visz, az fogságba megy, s aki fegyverrel öl, fegyver által kell annak megöletni; itt van a szentek békességes tűrése és hite. Jel 13, 10. Ez a két kép szorosán egybe tartozik. Azt is könnyű

felismerni, hogy ez a belső emberre vonatkozik. Senkinek nem áll módjában, hogy bárkit is megragadjon, és börtönbe vigye azt. A lelki vonalon a belső ember életrendjében viszont ez lehetséges, de nem ajánlatos. Az adós szolga példázata mutatja ezt. Aki nem tud elengedni parányi adósságot, s ezzel fogságba akarná vinni adósát, azt a király küldi fogságba a kifejezhetetlen nagy tartozásáért. (Sok tízezer talentom. Egy talentom kb. 50 kg arany.) Lényegében az irgalmatlan ember önmagát juttatja súlyos lelkiállapotba, szorongásba, amiből azután nem tud szabadulni. Ez a lehetetlen szorongás jelenti a fogságot. Bármennyire próbáljuk ezt eltüntetni, időnként feltör a nyugtalanság gyötrelme. Állandóan próbálom magamat megnyugtani, hogy elvégre nekem igazam van, és én nem is haragszom. A Szabadító viszont azért jött, hogy ebből a fogságból törvényszerűen megszabadítson. Amikor elindult megváltói munkájába, bement a názareti zsinagógába, ott felolvasta az Ézs 61, 1-2. versét, ebből egy sort idézünk: „hogya a foglyoknak me g b o c s á t ó k és z s é g e t hirdessek”. Ennek a hiánya vitt fogságba, és ennek gyakorlása nyitja meg a börtönajtót, ezáltal jön a boldog szabadulás.

Ha viszont nem tudok végképp megbocsátani, akkor felgyűlik a neheztelés, amiből harag lesz. Így érkezünk el az emberölésig, ami végül is minket visz halálba; az a fegyver, az a harag, amivel én ölök, az tesz tönkre engem. Már csak egy okot kell keresni a sértődésre, és máris rátör a „Kain” az ő testvérére. – A Szabadító azzal szabadít meg, hogy a megbocsátó készséget felkínálja, adja nekünk. Könnyű lenne eleget tenni ennek a törvénynek, ha csak külső, testi gyilkosságról lenne szó, és azzal dicsekedhetnék, hogy én még soha nem érintettem meg egy géppuskát. – Itt sokkal nagyobb a vizsga, ami minden embert szinte minden nap érint; ez pedig a harag, ami az emberöléssel azonos. Nem mondhatom: én még soha nem haragudtam.

Ezért ad rögtön ehhez egy jó tanácsot: Ezen a módon gyakorolhatják a szentek a türelmet és a hitet. Kizárólag akkor hasznos ez, ha

jogtalanul, alaptalanul érnek sérelmek, bántalmak. A Szabadító így tisztít meg haragtól, felrovásoktól. Megtanít arra, hogy nem rójuk fel a gonoszt. Így tanít a gyakorlati szeretetre, ezáltal lesz „az én terhem könnyű”. –

A Mesternek ez állandó tevékenysége, városról-városra, faluról-falura jár, hogy oldozást végezzen. A Lk 12, 36-ban olvasunk erről, hogy várván az ő urukat, mikor oldja már el a megkötöttségeket, hogy amikor eljön és kopogtat, azonnal megnyissák neki. – A szövegfordítást ott hibázták el, hogy a gamos házasságkötést jelent, de negatív értelemben való megkötöttséget is jelent. Nyilvánvaló, hogy a Mester nem házasságokat feloldani, felbontani akar, hanem a belső megkötöttségeket. A sértődött ember képtelen feloldódni, megbocsátani. Kár ezzel erőlködni, hiába borulnak le előtte, nem képes megbocsátani. Ezt csak az Úr tudja elvégezni. – És mi van, ha neki sem enged a sértődött ember? Akkor önmagát viszi fogságba. És mi lesz az adóssággal? Azt a kártérítést az Úr maga fizeti meg.

VESÉK SZÍVEK VIZSGÁLÓJA

Jel 2, 23.

Ezt a kijelentést szinte mindenki ismeri. Még aki nem is biblia-olvasó, az is oly sokszor hallotta, hogy maga is tudja idézni. Arra azonban nem szoktunk figyelni, hogy mi ennek a mondanivalója. Kb. úgy vagyunk ezzel, mint azzal: Ne álljatok bosszút magatokért, én megfizetek. Itt általában arra szoktak gondolni, hogy Isten nem ver bottal, és majd a jó Isten ellátja a Kropacsekék baját, akikre én haragszom. Hát az „én megfizetek” nem valami megtorlást jelent, hanem a kártérítés vállalását. Ha bántalom, vagy károsodás ér, az Úr megfizeti a kártérítést. Persze nem mindig forinttal fizet. Pl. amikor a vagyonukat elrabolták, olyan nagy örömet adott nekik szellemiekben, ami elsodorta az anyagi

veszteség fájdalmát. Így értendő, hogy „vagyonotok elrablását örömmel fogadtátok”.

Így vagyunk a vesék és szívek vizsgálatával. A szív-nek bajai-val, gyógyításával még foglalkozunk, sőt elég sokat. De a vesék nem kerülnek szóba. Annyit tudunk, hogy a vese a psyché, a lélek működéséhez tartozik, éspedig a gondolatvilágunk a területe. Azt is tudjuk, hogy a testi kép a belső emberre vonatkozik; a vesék tevékenysége jól megérteti velünk a lélek „veséi”-nek a működését, de a bajait is. Elöljáróban arra is rá kell mutatnunk, hogy a vesék és a szív működése szorosan összefügg. Ha pl. a lábakban víz gyülik fel – oedéma –, a bajt a szív-nél keresik. De ha a vese működik rosszul, az kihat a szívre. Ezért beszél az ige gyakran a vesék és szívek vizsgálatáról.

Most keressük a baj gyökerét. A tökéletesen megteremtett embernek a kígyó adta a gondolatot, hogy elvégre ti is lehettek olyan nagyok, nagy képességűek, mint az Isten. Ezzel az eséllyel lehetett bevetni az embert: vette és ette. Úgy is lehetne kifejezni: bevette és beette. Ide a földre már ezzel a nagyzási mániával – giganto-mániával – érkezett az ember... „Azokban a napokban óriások (gigaszok) voltak a földön, azután bementek az Istennek fiai az emberek leányaihoz és szültek nekik; ezek voltak az óriások ősidőktől fogva, tulajdonképpen emberek, a hírnevesek. Az Úr Isten azonban beletekintett a bensejükbe, látta, hogy szívükben mindnyájan teljes erőbevetéssel a gonoszságokon törik a fejüket, makacsul csak ezen gondolkoznak életüknek minden napján.” 1Móz 6, 4-5. Ha elolvassuk az egész fejezetet, láthatjuk ennek a gigantomániának egyenes következményét: „a föld megtelt erőszakossággal”. Ez természetesen minden idők emberére vonatkozik, s ez inkább fokozódik. Az utolsó idők állapotáról mondta az Úr, hogy olyan lesz, mint a Noé napjaiban. Nagyon is jellemző az erőszakos terror-szellemiség. – Az alap, a nagyzási mánia mindig megvan. Végeredményben a tanítványok is kezdetben így gondolkoztak; fő kérdésük az volt: ki a nagyobb közöttük.

Ezen a téren még az a ritka kivétel is hiányzik. Ezért vitte el őket az Úr Kánába, ahol ennek az ellenkezőjét, az alázatot tanulhatták. Az alázat talaján egészen más gondolatok teremnek. Ez viszont már a szív ügye, és ezzel elérkeztünk a kiinduló ponthoz, ahol a gondolatok sorsa eldől. Ha a mi megromlott szívünk indítja a gondolatokat, abból jó nem származhat, mert romlottságunkban az ördög működik a háttérből. Jelen állapotunkban „onnan belülről, a szívből származnak a gonosz gondolatok...” Mk 7, 21. Rögtön nem vesszük észre a fertőzöttséget, csak a rossz következmények döbbsenének rá arra, hogy valami nincsen rendben. Hirtelen felháborodásunkban elragadtatjuk magunkat, s a harag máris elsodor. Ilyenkor azzal védekezünk: pedig én csak jót akartam; s ezzel megnyugtató magunkat. Nem is gondolunk arra, hogy mi nem tudjuk megítélni, hogy mi jó és mi gonosz. Itt az az Isten tanácsa: annál inkább szükséges nekünk a hallottakra figyelni, hogy valaha el ne sodortasunk. Zsid 2, 1. Ha erre megvan a szándékunk, akkor kérni fogjuk Isten segítségét, annál is inkább, mivelhogy belőlünk nem jöhet ki jó gondolat. Az nem üres frázis a Pál ajkán, hogy nincsen énbennem, azaz az én bennem semmi jó. Lehet kérni: Vizsgáld meg engem óh Isten, értesd meg velem a jó és gonosz közötti különbséget, és ítéld meg az én életmód-folytatásomat, az én saját igazságosságomat, ami szentségtelen, Isten nélküli népszokásból való üres megszokáson alapszik; a bennem lévő igazságtalan, hazug, csaló embertől szabadítsál meg engem. Zsolt 43, 1. Erre is vonatkozik az a felszólítás: Engem hívjál segítségül a nyomorúság idején, és én meghallgatlak téged.

Most arra figyelünk, hogyan, milyen módon végzi Isten a „vese-vizsgálatot”? Az eredeti szöveg többet mond nekünk, mint amit mi tudunk kikövetkeztetni. A mi Urunk búcsúbeszédében jelentette, hogy küld nekünk segítséget. – A Paraklétos első jelentése: Segítő, második jelentése: Vigasztaló. Tudniillik a megsegítése, az vigasztal és nyugtat meg. – Az Isten Szentlelke leleplezi, megvilágítja, ránk bizonyítja a való

állapotunkat, feltárja a bensőnket; ezt jelenti a „megfeddi” kifejezés. A Szentlélek (Szellem) „eszköze” az Isten ígéje – az enyémből vesz –. In 16, 7-14. Amikor halljuk Isten ígét, az tökéletesen rávilágít a bensőnkre, és mint valami éles operáló kés szétválasztja a jó és rossz gondolatokat, ugyanígy az indulatokat is. Zsid 4, 12. Ennek a vizsgálatnak több mozzanata van. A Jel 2, 23-ban a nyomozni, kutatni ige fejezi ki a vizsgálatot. A Zsolt 7, 10-ben a vizsgálat arra irányul, hogy a valódiságot kutatja; pl. nincs-e a jótékonyági gondolatok mögött valami dicsvágy, vagy haszonlesés. A Jer 11, 20. már alkalmassági vizsga. Itt nagyon hamar rájövünk arra, hogy a mi alkalmas voltunk nem tölünk van. – Ez a vizsgálat gyakran hasonlít a belgyógyász tapogató tevékenységére, miközben többször kérdezi, hogy fáj-e ez a szorítás? A belső emberben a lelkiismeret az az érzéklő, ami a gonosznak a jelenlétét nyugtalansággal, fájdalommal jelzi. A lelkiismeretnek a mibenlétét maga a kifejezés érteti meg velünk. Szüneidézisz = együttlátás, együttismerés. Ez olyan, mint a szünkron óra; pl. Frankfurtban van egy pontos óra, amely távvezérlés útján ilyen pontosan tud működtetni sok százezer órát. Ezt nevezik együtt-járó órának. Az Isten látása, ismerete ugyanígy eljuthat sok-sok emberhez a „távvezérlés” útján, amit az ő Szelleme végez. Így érthető, hogy az a Segítő elvezérel titeket minden valóságra. Ehhez nem kell képzés, iskolázottság; ha soha nem hallott, nem olvasott semmit Istenről, de szívében még érzékeny a jó iránt, az is tökéletesen vezérelhető a lelkiismeretén keresztül. Róm 2, 15. Az Istennek békessége – mindent helyrehozó tevékenysége –, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban. Fil 4, 7. Tehát a magunk értelmével semmiképpen nem tudnánk magunkat megvédeni az ördög becsapásaitól, mert amikor az adja a gondolatot, azt mindig a legszebb mezbe öltözteti; amikor Júdásnak besugallta az elárulás gondolatát, csak a harminc ezüstöt csillogtatta, és arra gondolt, hogy a Mestert úgysem tudják elfogni, mert mindig eltűnik az ellenség kezei közül.

A sáttannal nem szabad társalogni, mert akkor átejt. Az Úr azt tanácsolja, hogy mihelyt észreveszünk egy ellenséges gondolatot, azonnal dobjuk ki magunkból. Nem kell okoskodni, nagyra törni; ismerjük a rendet, s a lelkiismeret is jól működik, ha figyelünk rá. 2Kor 10, 5. Nekünk is lehet nyomozódni a kiút felől. Ha ez a törekvés őszinte és igaz, akkor hamarosan fogunk találni egy lábnyomot, amely a mennyei Jeruzsálem felé vezet. A péteri levél nemcsak a nyomkeresésre biztat, de a lábnyomot is megmutatja. 2Pt 1, 10-11. és 2, 21. Egy-egy rossz döntésnél, amikor már súlyosan ráfizettünk, utólag emlékezünk arra, hogy az elhatározás előtt egy halk érzés figyelmeztetett, hogy itt valami veszély van, de a remélt haszon elvakított; esetleg valaki figyelmeztetett is csendes szóval, de hiába. Néha kiáltó jelek is vannak, de a haszonlesés ezt sem veszi észre; ilyen volt a Bálám esete is, a számárordítást sem hallotta, pedig annak elég erős a hangja. Júd 11.

Vegyük tudomásul, hogy nem csak a sáttán sűg rossz gondolatokat, elsősorban és szűntelenűl ad Isten jő tanácsot, amiből jő gyűmölcs terem: „A te elbukottjaidnak a megnyilatkozásaiban, a bűnbe esetteknek az életmegnyilvánulásaiban a mélység csak újabb mélységet idéz elő – a mélység feneketlen –, a lezűllésben nincsen megállás; viszont minden te helyreállító tevékenységed, felemelő, reményt keltő cselekvésed, a te megtermékenyítő erőd áthatották lelkemet, s magasztos gondolatokkal töltöttek el engem.” Zsolt 42, 8.

A szinkronóra hasonlata könnyen félreérthető; ne felejtűk el, az óra-rendszer az egy mechanikus szerkezet, ahol automatikusan reagál minden rákapcsolt óra. Viszont a szűneidézisz, a lelkiismeret élő szervezet, ahol minden egyes egyén a saját hullámhosszán vételez, és szabad akarat alapján tesz magáévá egy gondolatot; a Róm 2, 15. azt is elmondja, hogy a lelkiismeret mérlegeli a gondolatokat, s azok egymást vádolják vagy mentegetik. Ha figyelűnk, akkor rájövűnk, hogy melyik gondolat Istentől való, és hit alapján akkor is érdemes Isten tanácsa

mellett dönteni, ha teljes egészében nem is értjük; annyit már tudhatunk, hogy Istentől csak jó tanács jöhet. Alulról mindig az a tanács, hogy védjem a magam igazát, hogy én lehessen az igazság védője, ha kell a mártírja, hagyjak ott minden jó munkát, vonuljak vissza mindentől. Rend szerint ezzel robbantja szét az ördög a leghasznosabb munkatársakat, eget rengető nagy sérelmek alapján. Isten mindig az alázatot, a hosszútűrést ajánlja, mert nála a szeretet a hosszútűréssel kezdődik, és öleléssel végződik, amikor az elveszett fiú hazaérkezik, az Atya elébe megy és megöleli őt. A bűn lényege, hogy mindent fordítva csinál; ott a szeretet hallatlan sok öleléssel kezdődik, és válóperrel, meg néhány rúgással, harapással végződik. Van választási lehetőségünk. Az Atya nem kényszerít, de tanít: Magasztalom majd, áldom az Urat, hogy engem megérintett, hogy velem kapcsolatot hozott létre; sőt még az éjszakába nyúlóan is oktattak, tanácsoltak engem az én veséim; jó gondolatokat adott nekem még az éjszakában is. – Természetesen meg kell legyen az engedelmes ráhallgatásnak is. – Mindenkor, minden körülmények között szem előtt tartottam az Urat, már jó előre figyeltem rá, mert Ő van jobb kezem felől, hogy meg ne inogjak, meg ne rendüljek. Zsolt 16, 7-8. –

BÉNASÁGBÓL SZABADÍTÁS

Mt 8, 5-6.

A Máté hetedik fejezetében azzal fejeződik be a hegyi beszéd, hogy a hallott ige csak akkor hozhatja meg a gyümölcsét, ha azt a hallgató meg is csinálja. Ezt sokan megszívlelték, hozzákezdtek, de hamar rájöttek, hogy képtelenek a jönnek a megcselekvésére. Erről a kérdésről már hallottunk az adós szolgálóval kapcsolatban. Ott azt láttuk, hogy a hitelező, aki nem tudott elengedést gyakorolni, az került be a börtönbe, a megkötözöttségekbe. Itt újra meg kell jegyeznünk, hogy félreérthetetlenül szellemi valóságról van szó; nem forint valuta szerepel itt, hanem az

irgalmasság jelenti az értéket. Itt az elengedést könnyű gyakorolni, mert a gazda sok tízezer arany-talentumot adott nekünk, amiből könnyen telik a „filléres” elengedésre. A Mt 8, 6-ban és a 9, 1-8. részben arra mutat rá, hogy ebből a bénaságból csak hit által lehet kigyógyulni, megszabadulni; tudni, hinni, hogy nagyobb az ő irgalma, mint az én bűnöm. Igen ám, nem vagyunk egyenlő partnerek, mert én juttattam magamat fogságba, megkötözöttségbe; de a Mester felajánlja segítségét, és rámutat arra, mi az én teendőm. Minden esetben a perikóparendben a levélbeli ige segít minket a megértésben. A gutaütött történetét az Ef 4, 22-28. érteti meg. A gyökérbaj az irigységből fakadó haragban rejlik, aminek van egy hazug védőfala, hogy én nem haragszom, csak... Az Úr azt tanácsolja, hogy azonnal hagyjuk abba a hazugságot, merjünk igazat mondani, a valóságot elismerni, különben eltávozik tőlünk a világosság, és ránk tör a sötétség. A döntés itt a mi kezünkben van. Isten részéről az ügy már el van intézve: Bűneid meg vannak bocsátva! Ha tehát azt akarom, hogy bennem is rendbe jöjjön minden, akkor így folytathatom: én is megbocsátok. Itt oldódnak meg a megkötözöttségeink, így leszünk szabadabbá; bekövetkezik a talpraállás. A bemutatott történet talán könnyűnek látszik, pedig a gutaütöttnak (paralitikos) nagy belső harcába került, hogy Istenhez vihető legyen. A kapernaumi eset mutatja, hogy a tétlenség, a tehetetlenség igen nagy fájdalmat okoz néki. Tudvalévó, hogy a béna izomzat érzéketlen, a fájdalmat a belső ember érzi. Az Ef 4, 28. arra mutat, hogy majd tud jól munkálni, nem kell lopni, hanem majd tud adni irgalmasságot másoknak. – Ebben a küzdelemben küld az Isten segítőt, akik nagy türelemmel hordozzák az ilyen megbénult egyént. Ezt a belső harcot szemlélhetjük a Jób könyvében. Ez is állandóan védi a maga igazát, és nem ismeri fel Isten jóságát. Négy „barát”-ja hordozza, vívódik vele, míg végül rájön, hogy egy szava se lehet: Kezemet a számrá teszem. Jób 39, 37. Nehezemre esik hallgatni, de még a kezemmel is segítetek. Amikor a magam igazát le kell adnom, szinte robbanásig feszü-

lők; ne akarjanak valamire rábeszélni, ami nem felel meg a valóságnak; bizonyítani tudom, hogy engem sérelem ért, és jogos a sértődöttségem. – És itt álljunk meg egy szóra. Vegyem tudomásul, hogy a gazda nekem sok-sokmilliárdot előlegezett arra, hogy tudjak egy százast elengedni, és ennyire sem vagyok képes. Hát ebben nincsen igazam. Én elfogadtam a végtelen nagy értékű elengedést azért, hogy tudjak én is elengedést gyakorolni, és nem fair dolog, hogy ezt elfelejtettem. Ha azt kívánná az Úr, hogy a magaméból legyek elengedésre kész, akkor talán menthetném magamat. De ezen az alapon menthetetlen vagy, óh ember, bárki légy, aki ítélsz (mást elítélsz), mert amiben mást elítélsz, magadat kárhoztad. – Ezért kellene ilyen esetben a segítők, akik hosszútűréssel kezelik az ilyen ügyeket. Azért írjuk le ezt a jelenséget ennyire részletesen, hogy lássuk tisztán a helyzetet. Nekünk is nagyon jól jött, hogy voltak olyan jóakaróink, akik türelemmel segítettek. Eleinte még terhünkre is volt az ilyen segítség, utólag azonban hálások vagyunk.

Eddig tart az ügynök a negatívuma. Most, amikor talpra tudtunk állni, ezután munkálkodjunk, hogy tudjunk adni segítőkészséget a felebarátnak. Ezt a munkát sok örömmel jutalmazza az Úr. El lehet indulni haza, a gyógyulókat hazaküldi, nem az itteni lakásra, hanem az örök otthonba, az Atyai házba. Jó utat, boldog hazaérést!!

FÁJDALOM – SZENVEDÉS

ApCsel 9, 15-16.

A fájdalmat, szenvedést általában igyekszünk messziről elkerülni, és valami szükséges rossznak tartjuk. Ugyanakkor az Isteni rend ezt szükséges jónak látja; nem abban az értelemben, hogy ez élvezetes lenne, hanem mindenképpen a javunkra van. Gondoljunk csak arra, hogy egy fertőzést a gennyesedés próbálja kivédeni, de egyben fájdalomérzettel jelzi a veszélyt, és sürgeti a gyógyítást. Az alattomos betegségek

– amilyen a rák is –, nem jelzik fájdalommal támadásukat, és mire a fájdalom feltör, akkor a védekezés már rendszerint elkészt. A fájdalmat érző idegrendszer az egészségnek fontos jelző berendezése, és így védelmi hálózata is. Mihelyt az okot megszüntetjük, abban a pillanatban megszűnik a fájdalom is. – A folyamatos, tartós fájdalmat nevezik szenvedésnek. (Csak zárójelben jegyezzük meg, hogy a megromlott ember az áldást, az örömet is fájdalomnak gondolja. Pl. az „arcod verítékével” törvényét sokan az átok vonalába sorolják, szenvedésnek érzik, holott Isten áldásul adta, hogy örömünk legyen.) Amikor sértődötten visszavonulunk a munkától, akkor önmagunkat fosztjuk meg az örömtől. Maga a munka öröm, nemcsak az eredménye. – Ez a belső emberre is vonatkozik. Isten világában a szenvedés egészen másutt található, de azon a területen nagyon is szükséges: Ez pedig a belső ember beteg, romlott állapota.

Az egészséges testnek nincsen szüksége fájdalomra, sőt a lelki, szellemi ember is meglenne e nélkül, de beteg állapota ezt szükségessé teszi. Most erről a gyógyítással járó szenvedésről akarunk röviden beszélni. – A testi vonalra való kisiklással – önsanyargatás – kár az időt tölteni. – Tény, hogy a földi Jeruzsálemen keresztül kell mennünk a mennyei Jeruzsálembe. Ezzel jár együtt a szégyen, gyalázat, halál és feltámadás. Ha vele együtt megyünk, akkor természetesen vele együtt szenvedünk is. Ezzel elérkeztünk a megértés nyitjához. Ugyanis az együttlés szenvedés összetett szóként csak kétszer fordul elő a Szentírásban, és Krisztusra meg a Krisztus testére vonatkozik. A Krisztus – tehát nem az Embernek Fia –, a Megtartó a húsi állapotban – testben – a megromlott emberi állapotban szenvedett, eljött hozzánk, magára vette a megromlott ember állapotát, hogy ebben győzelemre jusson és a győztes vért belénk adhasa; ez a védőoltás törvénye, amit testi vonalon jól ismerünk. Amikor a „húsi” állapot már nekünk is szenvedést jelent, akkor megszakad a bűnnel való szoros kapcsolat, elveszti az erejét a gonosz. Róm 8, 17.; 1Kor

12, 26.; 1Pt 4, 1. Gondoljunk csak arra, hogy mennyire tud fájni az irigység, amit pedig nehezen akarunk felfedni. Azután jönnek sorra a régi gonoszságok, szégyenletes gondolatok, rivalizálások, hogy szeretnénk elsülyyedni. Az Úr azt tanácsolja, hagyjuk abba a szégyen takargatását. Isten felkínálja Saulusnak, hogy majd lépésről-lépésre megmutatja neki a romlottságát, hogy azoktól megszabadulva, alkalmassá lehessen az Isten szolgálatára. ApCsel 9, 15-16.; 2Kor 4, 2. – Ahogyan egy életmentő műtétnek örülünk, úgy a gyógyító szenvedés végül örömmre fordul. –

GYÓGYHELY – VENDÉGFOGADÓ

Lk 10, 24-25.

Amikor a bűnbeesett emberről hallunk, azt látjuk, hogy ennek a megromlásnak sok rossz következménye, vagyis sokféle betegsége van. Az Ézsaiás első fejezete rámutat arra, hogy tetőtől-talpig beteg az egész ember, mindene fertőzött, még a felfogóképesége és a lelkiismerete is fordítva működik. Az irgalmas samaritanus félholtan találja, felkarolja és elviszi a vendégfogadóba, ahol gyógyítás folyik; tehát a vendégfogadóban van a gyógyhely. Kérdésünk most az, hogy hol van a vendégfogadó, hogy lehet oda bejutni, mi a teendők ezzel kapcsolatban? Jó, ha figyelünk erre, hiszen a mi életutunkról, a mi ügyünkéről szól ez a történet. Az irgalmas samaritanus története nem tanmese, hanem példázat. A példázat mindig egy valóságot fejez ki képletes nyelven. Azt is tudnunk kell, hogy a példázatok mindig a belső emberre mutatnak. Arra is nagyon kell figyelnünk, hogy a mi mulandó anyagi világunkra mutat a kijelentés, vagy a más-világra. Mindenki tudja vagy hiszi is a másik világot, de reálisan nem számolunk azzal. Mi emberek ezt az anyagi világot tartjuk valaminek, holott ennek a léte a nullába tartozik, s ehhez nem kell bibliai igazolás, ez matematikai tény. A logikánk arra mutat; ha beszélünk megtérésről, akkor nyilvánvaló, hogy megtérni, visszatérni csak oda

lehet, ahol eredetileg voltunk. A Megváltó ezt pontosan tudta: Én kijöttem az Atyából, és jöttem a világba; ismét elhagyom a világot és elmegyek az Atyához. Jn 16, 28. Ő utánunk jött, mert mi elhagytuk az atyai házat. Az atyai ház nem Irakban volt, hanem a másik világban. Akik irgalmasságot kértek és kaptak, azok eljöhettek ide ebbe a világba, hogy itt kigyógyuljanak és egészségesen térjenek haza. Lk 15, 27. A gyógyhelynek, a gyógyvizű tónak a neve: Béth-esda = irgalmasság háza. – Az irgalmas samaritánus példázata már az első mondatában rámutat arra, hogy mi Jeruszálemből, tehát a mennyei otthonból jöttünk és odafelé igyekszünk vissza. Ez a békesség városa = szálem. A földi, az Hieroszolüma = templomrabló. (Ahol megmarad a betű, de elvész az erő.)

Az ige azt is kijelenti, hogyan, milyen módon jöhetünk be a vendégfogadóba? Erről szól a Zsidókhoz írt levél 13. része: A vendég-szeretetről el ne feledkezzetek. Gondoljuk meg, mi már kaptunk testet, ami lehetővé tette nekünk, hogy itt lehetünk az irgalmasság házában, közel a Juh-kapuhoz. Most a szülés révén mi is fogadhatunk vendégeket, „újszülötteket” – és folytatja – nagyon tiszteletreméltó a házasság, s a szeplőtelen házasság. Hallatlan nagy kincs és öröm a gyermek fogadása, ápolása, felkészítése. – A szülők jutalma, hogy megtartatnak a gyermekszülés által, ha megmaradnak a hitben. Az irgalmasság háza itt van ebben a világban, s a Juh-kapuban szólja a juhok Pásztora az élet igéit.

Negatívumokról nem szólunk.

ÖRÖKKÉVALÓSÁG

Jel 10, 6.

Ha ezt: „idő többé nem léssen” nem is tudjuk felfogni, azért hinni lehet. Ez nem az idő végtelenségét jelenti – bár azt sem tudjuk felfogni –, hanem az időfelettséget. Így is van megírva: idő többé nem

lészen. Nemrég jelent meg S. Hawking angol egyetemi tanár: Az idő rövid története című könyve, amelyben ismerteti az atomfizikusok eddigi kutatásának eredményeit. Nem sokat értünk meg ezekből, de kézzelfogható lesz előttünk, hogy a mulandó világ léte a nullába tartozik, s ami ezen túl van, az örök világa már valóságos. Egy valami azonban elgondolkasztó, hogy minden kutató egy bizonyos pontig eljut az ismeretben, s ezt a határt nem tudja már átlépni. Ilyenkor mindig eszünkbe jut: Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei, és kinyomozhatatlanok az ő útai. Róm 11, 33. Azt azonban a matematika útján ki tudják számolni, hogy ez a mi anyagi világunk véges és mulandó. Kb. ötvenmilliárd évre nyúlik vissza az az esemény, amit a fizikusok nagy robbanásnak neveznek. – Csak közbevetőleg jegyezzük meg, hogy ez az ötvenmilliárd év a másik világban egy villanást sem tesz ki. – A nagy robbanás törvényét ismerjük a Szentírás alapján. A maghasadás törvénye napjainkban már közismert tény: Ha egy uralom, egy törvényszerűség kettéhasítatik (maghasadás), akkor pusztává lesz – izzé-porrá esik szét –, kimegy belőle az élet. Lk 11, 17. – Van ennek a törvénynek másik oldala, amikor két magot (erőszakkal) beavatkozással egyesítenek, az még nagyobb robajt okoz. Ezt a fizikában magfúzióknak nevezik, általában hidrogénbomba néven ismeretes. Ez utóbbi történt a bűnesetben; a sátán egyesítette a jót és a gonoszt; úgy szerepel, mint a jó és gonosz fája, tehát két magot akart egyesíteni. Ezt vette be az ember is, aki ezáltal elvesztette belső egységét, minden szétesett benne, az élet is kiment belőle, kihalt pusztává lett. Ezért küldte az Isten Keresztelő Jánost a pusztába, a pusztává lett emberhez, hogy hívja haza. A Mester is azért imádkozott, hogy a szétesett ember ismét egy legyen. (Nem eggyek!) Isten világában nincsen szétesettség, csak egység: egy test, egy Szellem, egy reménység, egy Úr, egy hit, egy keresztség, egy Isten, aki mindenek Atyja. Ef 4, 4-6. Ahol a belső egység megvan, ott nem kell a keresztyének egységéért imádkozni; ott minden egy. – A Teremtő végzi a helyreállítás művét, ugyanakkor a

sátán is a keverést. Ez utóbbit mi is megpróbáljuk. Ezért figyelmeztet minket az Úr, hogy vizsgáljuk meg mindig gondolatainkat, cselekedeteinket, s ha azokban kevertséget találunk, válasszuk szét. Ez a megítélés, de nem ítélezés. A segítőkészségbe könnyen belekeverjük a haszonleltséget. Azt tanácsolja: adjatok kölcsönt, de elvárások nélkül. Alaptörvény, hogy nem lehet két Úrnak szolgálni. Ez mindig súlyos következményekkel jár. Ez a magfúzió jelensége, amit fentebb említettünk. –

Azért vagyunk itt a földön, hogy a bűneset magfúzióját Isten helyrehozza bennünk, s így megtisztítson a kevertségtől. Amikor az ige tisztaságról szól, akkor az elsősorban a kevertségtől mentes állapotra vonatkozik. Ezen a téren Isten mindent tökéletesen jól intézett; mindenkinek annyi időt adott, amennyire szüksége van. Senki az ő életkorát (nem a termetét) meg nem hosszabbíthatja egy arasszal sem; életidőnk másodpercre van beprogramozva. Mégis szeretnénk megnyújtani napjaink számát. Az elégedetlenséget már hoztuk magunkkal. Egyáltalában nem vagyunk megelégedve földi adottságainkkal. Ha két ember találkozik, azonnal elmondják panaszukat egymásnak. Ezzel nemcsak a magunk életét keserítjük meg, hanem a környezetünkét is. Egy férj soha nem tud eleget keresni. Minden erejét beadja a kemény harcba, s amikor hazamegy fáradtan, az elégedetlenség panaszaival keserítik meg életét. Az ellenkezője is fennállhat, amikor a nő nem tud eleget dolgozni. Láttunk radikális megoldásokat, a férfi igyekszik nem hazamenni, vagy az édesanya a gyermekekkel együtt egy óvatlan pillanatban végleg elszökik hazulról. Gyakran a gyermekek is átveszik az elégedetlenség fegyverét, és szüleik ellen támadnak. – Mindez ott történhet meg, ahol a sátán uralma teljeseedik ki, esetleg nagyon „szent” áruhában.

A megoldást, a kiutat nem találjuk magunkban. Erre csak az Úr tud tanácsot és megoldást: Valóban nagy nyereség az istenfélelem megelégedéssel. – Erre többször vissza kell térnünk, és ez akkor nem lesz üres szólam, ha a hétköznapi életünkben gyakoroljuk. Megtapasztaljuk

majd, hogy az ő igazságosságára való vágyakozásunk, „ráéhezésünk” belevezet minket a jó megoldásokon keresztül a megelégedésbe, a megelégtetésbe. – Itt azonnal a gyakorlati megoldásra is rámutat: Mert semmit sem hoztunk a világra, világos, hogy ki sem vihetünk semmit. De ha van élelmünk és ruházatunk (nem ruharaktárunk!), elégedjünk meg vele. 1Tim 6, 6-10. A gyűjtési mánia nagyon sok bajt, fájdalmat tud okozni; lesodródunk a bizodalmas hitnek a talajáról, és veszedelmes helyzeteket szerzünk magunknak. A mennyei Atyánk a maradandó, az örökkévaló világ felé irányítja tekintetünket, de nem elméletileg, hanem gyakorlati vonalon: De te, óh Istennek embere ezeket (a földiekre való végleges berendezkedést) kerüld; hanem kövessed az igazságosságot, az istenfélelmet, a hitet, a szeretetet, a békességést, a szelidséget. Harcold meg a hitnek szép harcát, nyer d e l a z ö r ö k é l e t e t. 1Tim 6, 11-12. Ez tehát hiányzik belőlünk, de meg lehet szerezni, éspe-dig kemény harcok árán. A „harcold meg” az ágónia szóval van kifejez-ve, élet-halál harcot kell vívni. Nem valami nyereség ez, hanem „ragadd meg és tartsd erősen”! Nekünk az örökkévalóság nem elmékedési témát jelent, hanem célkitűzést. Ennek hiánya az örök halált jelenti.

Mielőtt az élet kérdésére rátérnénk, a halálra vonatkozólag kell valamit megemlítenünk. A Szentírás megkülönbözteti a testi halált az örök haláltól. A testi elhunyt általában a n e k r o s szóval jelöli (nekrológ), az örök halál a belső embernek a halotti állapota, ezt a t h a - n a t o s - szal fejezi ki. Ez nem jelent megsemmisülést, hanem élet nélküli létet; hiányzik belőle a cselekvőképesség, a tevékenység, a munka öröme. Ennek a megoldása, vigasza az örök élet elnyerésében van. A TV-ben hallottunk már olyan megbeszélést, ami a testi elhunyról szólt, és oda irányult, hogy a haldoklót vigasztalja, magányát enyhítse. Kórhá-zi ápolók is foglalkoznak ezzel. – Az igazi vigasz azonban abban rejlik, ha az innen távozó ember az élet valóságát már ismeri, hiszi. Első fele-ségem hosszas betegség után egy este kérdezte: ébren vannak-e még a

gyerekek? Szeretnék elbúcsúzni tőlük, mert holnap már nem leszek itt. Este kilenc óra volt. Elbúcsúztak egymástól. Csak annyit kért: Ne írsatok engem, a jó Isten jobban tud gondoskodni rólatok, mint én. Gondolni fogok rátok odaát is. Később Úrvacsorát vettünk. – Másnap már nem találkoztunk. – Készen volt a nagy útra. – Nagyon fájdalmas volt, de ebben nyugalom is volt. –

Néhány szót a harcról: Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat megfutottam... A Jób könyvében olvashatunk erről. Sokalljuk a küzdelmet. De ebben nincsen igazunk, mert ez belső harc, nem folynak szünet nélkül. Bár állandóan vannak feladataink, de ezek nem zavarják meg hétköznapi életünket, sőt egy-egy győzelem a szabadítás örömeivel ajándékoz meg, és ez inkább előnyösen hat a munkavégzésünkre. – Még-is elégedetlenek vagyunk. Egy idézet: „Miért hoztál ki az anyaméhből? Miért nem haltam meg mindjárt, hogy szem ne is lásson engem? És miért nem lettem olyanná, mint akinek nem is volt valóságos léte? Miért nem vittek engem az anyaméhből egyenest a sirba? Vajon nem rövid-e az én időbeli biológiai életem? Engedj hát nekem egy kis nyugalmat.” Jób 10, 18-20. „Mire van hát az én erőm, csak arra, hogy állhatatosan tűrjek? És az én időm (chronos) is csak arra való, hogy az én lelkem terheket viseljen?” Jób 6, 11. – Most az a kérdés, hogy mindez milyen körülmények között történik? – Pl. a sebészeti klinikán műtét előtt, közben és után valóban nem kell másra az időm és erőm, minthogy tűrjem az ápolást az életem megmentése érdekében. Mindezért csak hálával tartozom. Ugyanez a helyzet, amikor az örök életem elnyerése érdekében tűrök és „harcolok”. Az Úr akarja, hogy mi örök élet részesei legyünk, és ezt saját életének odaáldozásával lehetővé tette nekünk. „Az én juhaim hallják az én hangomat, és én ismerem őket, és ők követnek engem. És én örök életet adok nekik.” Jn 10, 27-28. Ebből már megtudhatom, hogy mi az én teendőm ezen a téren? Az, hogy én hallgassak rá, én kövessem, és törvényszerűen bekövetkezik, amit nekem

tanácsol: Bizony, bizony mondom néktek, hogy aki az én igémet hallja, és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általmént a halálból az életbe. Jn 5, 24. Érdemes 17-29-ig elolvasni.

Végül is felmerül az a kérdés, hogy az ígét hol kapom meg. Ez nem a mi gondunk, erről az Atya gondoskodik. De az írott ige s a természeti világ beszéde adva van. Egy idézet: A Szentírás az á n á g i n o s k e i n igével fejezi ki az olvasás tényét, fogalmát. Jelentése: 1. pontosan felismer 2. újra felismer, elismer 3. olvas, felolvas 4. megbeszél, meghatároz. Akinek van füle a hallásra, és akarja cselekedni az Isten akaratát, annak a Szellem nemcsak a világosságra nyitja meg a szemét, de ezen keresztül a cselekvési erőt is nyújtja, sőt az életrezgést is elindítja. Erről külön füzetünk is megjelent a közelmúltban. Az anyagi világban van ehhez némileg hasonló jelenség; a beszélő egyben látja maga előtt a beszélőtárs képét. – A ma helyesen ígét olvasó ember is hallhatja a mennyből szólónak hangját. Enélkül a szöveg csak holt betű marad.

Vedd és olvasd!!

A SZEGÉNY EMBER

„Boldogok a lelki (a szellemben) szegények.”

Mt 5, 3.

Ezzel kezdte a Názáreti Jézus igehirdetői művét. Félreérthetetlen, hogy itt belső valóságról van szó, és nem anyagi, testi szegénységről. De hiába hangsúlyoznánk ezt szüntelenül, akkor is azt fogják zengen, hogy a szegénység az valami fenséges isteni adomány. Az Isten az egész teremtettségről, annak táplálásáról, ruházásáról bőségesen gondoskodott, de az emberek nagy erővel pusztítják a javakat, irtják az életet a jobb jövő és a szabadság, függetlenség érdekében. Kizárt dolog a háború kárait kiszámítani. Parány töredéke a valóságnak a statisztikai kimu-

tatás, ahol nem szerepel a családokban esett mérhetetlen kár. Egyetlen édesapának az elvesztése, a gyermekek nélkülözése, az egészség romlása milliárdokkal nem fejezhető ki. A Teremtő a kincseket a mi jólétünkre adta. Nem kell a nyomort dicsőíteni s a nélkülözést a lelki (szellemi) nyomorúsággal egy sorba állítani. –

Az első személy, akiről az Írás szól, az egy szellemben (pneuma) szegény ember. Ő maga nem tudja pontosan megmondani miben áll az a gyöttrő hiányérzete, ami miatt aludni sem tud. A Mester azonban rávezeti erre; nagyon tapintatosan leplezi le a rejtett bajokat. Annyi már látható első olvasásra, ezt a találkozást az Atya jól előkészítette; az előző fejezet a kánai mennyegzőről szól. Aki még nem ivott a kánai alázatnak a borából, az képtelen elmenni tanácsért, segítségért egy hozzá képest alacsony rangú valakihez. Viszont a „kánai bor”, az alázat mindenütt kapható, még Kapernaumban és a földi Jeruzsálemben is. Itt jelentkezik az első szegény ember, Nikodémus. Ahogy a kánai bor történetét szinte mindenki ismeri, úgy a Nikodémusz éjszakai látogatása is széles körben ismerős. Csak előljáróban jegyezzük meg, hogy azt a rávilágítást, amit az Úr végzett, csak olyan egyén bírhatja ki, aki vágyódott a valóságra. Ugyanis ő bibliatudós és nagy „hívő” volt. Csak két dolog hiányzott belőle, egyik a tudás, a másik a hit. – Ez általában jellemző az úgynevezett „hívő” emberekre, csak nem lehet nekik megmondani. – A Mester ezzel a leleplezéssel kisegítette Nikodémust a bajából és megnyugtatta.

Nézzük ezt most közelebbről. Azzal kezdődik a történet: Vala pedig a farizeusok közt egy ember... Ez nem azonos azzal, hogy volt egyszer egy ember, mert Nikodémus nem mesealak, hanem gyógyítandó ember, aki vágyik a gyógyulásra, és keresi a Gyógyítót. – A vala egy ember kifejezés állapotra mutat – ez régi magyar kifejezésmód –, ahol a hangsúly az emberi mivoltra esik. Ma úgy mondanánk, hogy megmaradt a maga természetes emberi mivoltában. Nem játszotta meg magát. Az

mindig kellemetlen, ha valaki szüntelenül csepeg a szentséges szólasmoktól, és leereszkedően beszél az úgynevezett világi emberekkel. Nikodémus talán éppen ennek a természetes viselkedésének köszönhetné népszerűségét. A neve erre mutat; a démosz = nép (démokrácia) niké = győzelem. Népi vonalon győztes, népszerű ember. Ennek nagy a kísértése, mert könnyen önelégültséget szül, ebből hamarosan elbizakodottság lesz; dagad a beképzeltség, aminek nyaktörés a vége. És mindez hívő körökben. Ebből születnek a súrlódások, pártoskodások, amit egy ügyes diktátor kihasználhat a maga javára. Isten tanácsa: „nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példaképei a nyájnak.” 1Pt 5, 3. A szellemben szegény az Isten uralmát keresi, és el is nyeri azt. Nagy baj, ha mindenki a maga uralmát keresi, mert ebből ered az ezerféle csoport. Persze mind a Krisztus, a Szentlélek nevében. Aki az Isten uralmát keresi, az meg is találja azt. Ez törvény, ami éppen olyan pontosan működik, mint az anyagi világ törvényei. A tágulási együttható törvénye nem téved. Csak a bibliai törvénytudósok szoktak nagyokat melléfogni, akárcsak az egyetemista, aki Cholnoki professzornál csillagászatból vizsgázott. Az volt a kérdés: Mindig egyforma nagynak látjuk a Napot? – Nem, nyáron nagyobbnak, télen kisebbnek látjuk. – Miért? Mert nyáron a Nap a melegtől kitágul, télen a hidegtől összehúzódik. A biblia tudós világban sok ilyen magyarázatot hallhatunk. – Aki azonban Istent keresi, az rátalál, mint Nikodémus. – Ennek az a törvénye, hogy Ő talál ránk, hiszen régóta keresi az elveszetteket. Amikor segélykiáltást hall – ha csak egy halk sóhajban nyilvánul ez meg –, azonnal küld segítséget. Nikodémust is észrevette az Atya. A Mester őt ébren várta, hisz jelzést kapott fentről. János evangélistát is oda rendelték, hogy írja le ezt a beszélgetést, hogy most mi is olvashassuk. Most velem, veled is hajlandó ezt megbeszélni a Mester. Részemről annyi a kíváncsi, hogy tudjak tanítvánnyá lenni. Igen nagy dolog, ha egy vezető írástudós, aki kiváló tanító hírében áll, leszáll a katedráról és tanítvánnyá lesz. Nagyon ritkán

fordul ez elő. Inkább irigykedik, minthogy tudna tanulni, tanítvánnyá lenni. – Nikodémust nem kellett győzködni, azonnal rá lehetett térni a bajra: belőled hiányzik a te harmadik tényező, a szellem – szél – pneuma. – Most ennek a hiánynak a következményére mutat rá az Úr. Ez a történet a Jn 3, 1-15. nem fejeződik be a 10. verssel, hanem folytatódik. A kettős ember (Tamás) képtelen hinni, mert fejjel, ésszel nem lehet hinni, csak szívvel. – Róm 10, 10. „Kizárólag csak az Istennek vesd alá magad én lelkem a feltétlen engedelmességre, mert csak őbenne lelem türelmesen várakozó reménységemet. – Mivelhogy ő maga az én Istenem, az én Szabadítóm és megsegítóm; soha többé nem hagyom el őt, nem költözöm el távoli vidékre, idegen országba.” Zsolt 62, 6-7.

A GAZDAG EMBER

A keresztyének a lelki gazdagságot általában összetévesztik a vagyonossággal. Természetes, a lelki gazdagságnak van vonzata a hétköznapi élet irányában, éspedig a következményeiben. A dolog lényegét akkor érthetjük meg, ha a szellemben szegény törvényéből indulunk el. Aki érzi a boldogság hiányát, azt az Úr rá tudja vezetni a hitnek a fonálára, és meg tudja mutatni a megoldást is, hogy tudniillik a harmadik tényezőt, a szellem valóságát lehet kérni, megkapni, mert csak „szívvel” lehet hinni. – Itt kezdődik a boldogságunk. Akinek ez nem hiányzik, aki mindezt a maga képzelt erejével próbálja elérni, az a jajok útjára lép ezáltal: Jaj néktek gazdagok! De véletlenül se gondoljunk itt anyagiakra. A boldogságot kereső szegény embert az Úr a Nikodémus személyében mutatta be, és a szegény ember belső állapotát Lázárban érteti meg velünk. A gazdagról és Lázárról szóló példázat megvilágítja az egész helyzetet. Lk 16, 19-31.

A lelki gazdagnak nem hiányzik a boldogság, ő maga szerez önmagának élvezetet, gyönyört, vigasságot nagy bőségben. – Nem hiá-

nyoznak neki a hitből fakadó cselekedetek, amelyek Isten erejéből indultak; ő maga öltözik bele a saját cselekedeteibe. A menyegzőre az előcsarnokban a házigazda új ruhát ad minden meghívott vendégnek. A gazdag ezt nem igényli, ő maga is tudja mi a jó, mi a helyénvaló. Őt nem kell öltöztetni, tud maga is öltözni. Közben elfelejti, hogy előbb le kellene vetkőzni, levetni a régi embernek a bíbor-ruháját. A midianita királyok ruhája ez. Bir 8, 26. Öltözik bíborba és patyolatba. Kifelé jól mutat a fehér felsőruha, de alatta ott van a midianita civakodás, veszekedés. Jó képet mutat, de nincsen mögötte a béketűrés valósága, így lesz képmutatás. – Lehet benne jó igyekezet, de hiányzik az erő, a szilárdság. A szellem a szilárdság, de a lelki gazdag meg van elégedve a kettős mivoltával; két neve van: Fineás és Ninive. Fineás = vasból, ércből való száj, szócső, látomás. Tulajdonképpen az ékesszólás mestere, de inkább zengő érc és pengő cimbalom; úgy szónokol, mintha látása lenne, pedig csak szép szólamai vannak, úgy néz ki, hogy korszerű, kápráztató. Szívesen hallgatják, de tartalom nincs. Van a Szentírásban erre a jelenségre mutató hasonlat; olyan ez, mint amikor valaki álmában jót eszik, s amikor felébred korog a gyomra. Azután rájön, hogy csak álmodott. – A Ninive lakóhelyet jelent, megtalálja itt a földön a végleges letelepedést; Ninive a nagyváros, Babilon fővárosa, büszke a nagyságára, nagyok vagyunk, sokan vagyunk, ez mutatja, hogy igazunk van. – 1Móz 10, 12. A földieken túl nem érdekli semmi, fő hogy itt jól menjen a dolgom; csak napjaimban legyen béke és állandóság. Ézs 39, 8. Ezt halálos betegségből való csodálatos gyógyulás után mondja Ezékiás király – neve azt jelenti: az én segítségem az Úr –. Igen, ameddig nagy bajban, halálos veszélyben vagyunk, addig ezt valljuk, de mihelyt felgyógyulunk, akkor hálaadás helyett a dicsekvés következik: volt bennem akaraterő, fő, hogy az ember ne hagyja el magát. Ez is igaz, de jó, ha egy komoly betegség figyelmeztetni, ébresztetni tud. Sok esetben egy ilyen súlyos baj az örök haláltól menthet meg: Ímé áldásul volt nekem a nagy keserűség, és Te

szeretettel kivontad lelkemet a pusztulásnak verméből, mert hátad mögé vetted minden bűneimet! Ézs 38, 17. Ezékiás is így tapasztalta ezt, de hamar elfelejtette. Ne felejsük el az Atyának tengernyi jótéteményét, amiben szüntelen részesedünk. Ezzel kezdődik a rejtett bíbor-ruha leve-tése. A mi bíbor-ruhánkat, töviseinket a Megváltó magára vette. Mk 15, 17.

Miért is tárja fel nekünk az Úr a hamis gazdagság állapotát? Azért, mert ebben az állapotban képtelenek vagyunk Isten uralma alá helyezni az életmódfolytatásunkat. Nem azért könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mintha Isten lehetetlen nagy feltételeket szabott volna, hanem azért, mert mi magunktól soha rá nem jönnénk elveszett voltunk-ra; olyan szép a patyolat, a fehér lenvászon ruha, hogy ezzel nagyon meg vagyunk elégedve. Ennek hitvallása így hangzik: Teccik tudni én, ha jót nem tehetek, rosszat nem csinálok. Hitbeli téren is olyan nagy a buzgó-ság, hogy már többet nem lehet kívánni. Ilyen volt a Pál atyafisága. Róm 10, 2-3. Pál maga is ilyen volt, de az Úr könyörült rajta. – Rajtunk is könyörült, és Lázárban, a szegény koldusban megmutatja a mi belső állapotunkat, egyben kiutunkat. Lázár = szegény, de koldus is. Aki még nem meri ezt vállalni – koldulni szégyellek –, azon nem tud segíteni. Lázárnak annyira rongyos a ruhája, szinte mezítelen, hogy látható a baj, – tetőtől talpig csupa seb és dagadás és kelevény. A gennyes fekélyek már kifakadtak, ezért tudják a kutyák nyaldosni. A gazdag asztaláról remélt morzsákat, de onnan csak elcsépett szőlamok hullanak szövegek-vel. Az Úr bizonyára gondoskodott róla. Ez tény. Ezért jutott a kivette-tésből a felvitetésbe. Ő is részesült gazdagságban, de a valódi gazdag-ságból kapott.

Az Isten gazdag lévén irgalmasságban. Ef 2, 4. Kínálja nekünk, hogy mi is tudjunk adni ebből. Ez valódi gazdagság, ez belső kincs. A bíbor-ruha helyére ez kerül: Csak adjatok irgalmasságot. (nem alamizsna – könyöradomány). Lk 11, 39-41. Ez már felfelé visz. –

ISZONYODJATOK A GONOSZTÓL

Róm 12, 9.

Ez a címfelirat egy kiragadott mondat a Róm 12-ből. Az egész fejezet ezzel a teendővel foglalkozik, és a végén azzal fejeződik be: Ne győzöttesd meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval győzd meg. Szemmel láthatólag folyik itt egy harc; kérdés, hogy folyik ez, és kik a harcos felek. Mikor kezdődött a harc, és hol ér véget. Talán egy kicsit sok a kérdés, és nem akarjuk szólamokkal elintézni az ügyet. Amikor a Megtartó világra jött, hozzánk hasonlóvá, emberré lett, róla pontosan meg van írva ennek ideje, módja. Azt még általában megjegyezzük, hogy Augustus császár dogmát adott ki a népszámlálásra a föld lakott területére vonatkozólag. A dogma olyan parancs, amit nem lehet megváltoztatni. De van ott egy folytatása ennek: Ez az összeírás akkor történt először, amikor Szűriában Cziréneus gyakorolta a hatalmat. Erről nem szoktunk beszélni, pedig nagy jelentőségű tény ez. Ugyanis az Izrael földje és Szűria együtt alkottak egy római tartományt. A Megtartó test szerint a júdeai Bethlehembben született, de a júdeai terület Szűriával egy tartományba tartozik. Szűria a sarx – sürx szóból származik, ez pedig a megromlott emberi természetet jelenti. A Megváltó ezt is magára vette, mindenben megkísértetett, de bűn nélkül. Az a kifejezés, hogy Cziréneus volt a helytartó, a vezér, még nem lenne veszélyes, de az eredeti szöveg kifejezetten arra mutat, hogy ez gyakorolja az irányítást, a vezérkedést. A neve azt jelenti: dárdahajító, harcias. Ezzel mi nem bírunk el. Pál apostol ezt úgy fejezi ki, hogy nem azt mívelem, amit akarok, hanem amit gyűlölök, azt cselekszem.” Róm 7, 15. Ezt a helyzetet, állapotot akkor tudom igazán érzékelni, felfogni, ha már megvan bennem a jóra való törekvés. Látszólag a Cziréneus is törekszik az igazságra, s ha kell, megvédi dárdával a maga igazát; ha ez nem sikerül, hát ledöfi az ellen-

feleit, nagy kavardást csinál, Isten azonban egészen más módon gyógyít. Mindenekelőtt azt tanácsolja: ne uralkodjék a bűn a ti halandó testetekben. Ő azzal az emberrel beszél, akiben működik a szabadulásnak a vágya, törekszik is a jóra, keresi a munkálkodásnak, a szolgálatnak az alkalmait. A leglényegesebb veszélyre mutat rá: A szeretet képmutatás nélkül való legyen. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz. A gonosz nagyon fondorlatos. Ha már valóban törekszünk az Isten rendjére úgy teljes odaszánással, akkor egy kis hazugságot csepegtet belénk, ami tönkretetheti az egész bensőt. Itt mindig óvatosnak kell lenni, hogy jó törekvéseink közepette csapdába ne essünk. A szolgálatkészséget, szívéllyességet esetleg a siker érdekében megtalpaljuk egy kis csepegős kedvességgel, vagy kedveskedéssel. Ez nem is lenne baj, ha valódi lenne. Valahogy megbújhat a háttérben egy olyan törekvés, hogy szeretnénk többet, jobbat mutatni, mint amennyi bennünk van. Pál is megtűrtöztette magát, vigyázott arra, hogy többet ne mutasson, mint amennyi a valóság. 2Kor 12, 6. Ez állandó. Ebben az Úr nagy segítséget nyújt nekünk. Megtanít az „iszonyodásra”. Persze ez nem valami borzadás, vagy horror. Ez az íge a Szentírásban egyszer fordul elő; ez is mutatja, hogy nagy jelentősége van. Ápostügeo = iszonyattal visszariad. Egy elhatározás mérlegelésekor a lelkiismeretünk figyelmeztet, hogy ezzel már jól megégettem a kezemet, vagy a számam, s így visszariadok a képmutatástól. Ezt nem kell részleteznünk. Fontos, hogy éberek legyünk, mert a kígyó mindennél ravaszabb. De Isten angyalai is vigyáznak ránk. „Ha a te ellenséged nagy hangon kérlek téged (nagyzolva), kéréssel akar valamire rábírni, ne bizzál meg benne, mert h é t gonoszság van az ő lelkében. Péld 26, 25. Szent mezben – hét – annyi szolgálati lehetőséget kínál fel egy embernek, hogy ki se látszik a sok „szolgálat”-ból. Ennek rendszerint az a velejárója, hogy éppen azt a feladatot téveszti el, amit Isten adna néki.

Az Atya jól ismeri a mi megromlott bensőnket, de ki is gyógyít abból; szelídséggel műveli azt. Az ő „dárdái” nem sértőek, hanem építők. Ő tudja, hogy mi elhagytuk az egyenest.

Éppen azért helyezte az Úr az Egyenes utcát Szűria fővárosába, Damaszkuszba, hogy oda bevihesse Saulust, és onnan vezesse ki az egyenes irányban azt a Paulosz-t, akinek a régi elvakultsága helyett új látást is adott. Ez a négy km hosszú Egyenes utca ma is megvan, minket is arra figyelmeztet, hogy találjuk meg az Egyenest. Egy idézet: „Arra törekedtek, hogy törvénytelenégeket agyaljanak ki, elhagyták az „egyenest” – „megvetették az esküt” (Ez 17, 18.), s állandóan gonosz irányba, arra a nyomra rá is jut majd. Ilyen irányú kapcsolatot keres az ember, ilyen tanítást óhajt kapni – s önmagát erre adni –, ez van a szíve mélyén. – De az Isten felmagasztaltatik majd. Ugyanis az egyszerű, gyermeki lelkületű egyének „dárdái”, vagyis az a benyomás, hatás, amit az ő lényük kifejt, csapást mér azokra (tudniillik a törvénytelenésekre). Zsolt 64, 7-8. Az Úr gyógyítja a szűriaiakat; nem erőszakkal, hanem csendességgel. A harcias hadvezért, Naámánt is meggyógyította. S amikor a szűriai hadsereg betört Izráelbe, lefegyverezték őket, megvendégelték őket, és sértetlenül hazaküldték őket. És ezek többé nem törtek be Izráelbe.

A Megtartó azért jött ide a mi világunkba, hogy megkeresse és megtartsa az elveszetteket, hogy Ő vehesse át az uralmat a Cziréneus helyett. – A mi vágyunk az: Jöjjön el a te országod. –

RUHA – CSELEKEDETEK...

A lenvászon ruha a szentek igazságos cselekedetei.

Jel 19, 8.

A Szentírás nyelvezete logikus. Esetleg mi nem látjuk logikusnak, amikor összetévesztjük a látható embernek a testét a belső emberrel.

A belső emberből csak annak a cselekedetei láthatók, ezért nevezi a Szentírás ezeket ruhának. Végeredményben a földi emberből is csak a ruhája látható. Ezzel a képpel lehet sok törvényszerűséget megértetni. Ilyen a Bárány menyasszonyának a ruhája, ragyogóan tiszta. A Károli szöveg ezt fehérnek mondja, a „ragyogó” azt a sugárzó patyolatfehérséget jelenti, ami az anyagi világban nehezen állítható elő emberi beavatkozással. A belső ember vonalán megértjük, hogy igazságos cselekedet csak úgy jöhet létre ember által, ha az indítóerőt, a tanácsot hit által Istentől vételezzük. Ha magunk tervezünk, gondolunk el valamit, az soha nem lesz olyan tökéletes tiszta, mint ami Istentől származik. Amikor a Bárány menyasszonya megérkezik, akkor már a ruhája teljesen megfelelő, már elkészítette magát; akik érkeznek a nagy nyomorúságból – belső nyomorúságból –, azok ruháikat megfehérítették. Jel 7, 14. A menyegzőn már az Úr uralkodik, itt már a szűriai Cziréneus nem gyakorolhatja uralmát. Itt a Jelenések könyvében a beérkezettek fehér ruhákba öltözöttek. Itt már az emberi természet is helyreállt. A megromlott emberi természet megnyilvánulását a Szentírás a lóval példázza. Amikor megtisztul, és fehér ruhát kap, akkor fehér lovon jelenik meg az ő népe. Jel 19, 11-14. Ez jel-beszéd, példázat, mint ahogy a Mester példázat nélkül nem mondott semmit.

Nézzük hát, milyen is a szabályos ruha? A Mester ruhája, köntöse egy harmonikus egészet alkot. Ott nem lehet toldozás-foltozás, ez varrástalan. Az ő köntöse felülről mindvégig szövött. A szövésben vannak függőleges szálak és van egy ide-oda futó vetülékszál, amely pontosan ölelkezik a függőleges szállal. Minden cselekedet fentről indul, ami-be a végrehajtásnak, a megcselekvésnek vízszintese ölelkezik. Jn 19, 23-24. Ez a tökéletes egység nem osztható meg. Ezt a törvényt betartották akkor, amikor az ő ruháin a katonák megosztottak. – Önkéntelenül is az jut eszünkbe, hogy igazságosság és békesség ölelkeznek. Zsolt 85, 11.

A megromlott ember megpróbál maga mindent elrendezni. Tudom én magam is, hogy mi a jó, – én mindig böcsületesen dőgoztam, hát mi bajom lehet. Ez az okosság a kígyótól való, ez a mag nem felülről jön. A függőleges szálat a vipérák akarják pótolni, holott a függőlegesről fogalma sincs a földi gondolkodású, földön csúszó embernek; a vízszintes szálat is önmagából veszi, és saját száján adja ki a beszéd fonálát. Ezekből a szólamokból próbál azután kihozni valami látszat kegyességet. Erről megvan Istennek a véleménye: Pókhálójukból nem lesz ruha, csinálmányuk nem felvehető, cselekedeteik hamisságnak cselekedetei. Ézs 59, 6. Nyilvánvaló, hogy ezzel a ruhával nem lehet bemenni a menyegzői lakomára. A régi izráeli szokás az volt, hogy a menyegzőre meghívottaknak a házigazda az előcsarnokban új ruhát adott a belépőre. – Mi most az előcsarnokban vagyunk; a mi menyegzői ruhánkat is készíti nekünk.

Mikor kezdi el ezt a készítést? A világra jövetelünk alkalmával. A karácsonyi levélbeli perikópák arról szólnak, hogy az Úr tisztít magának egy magasabb rendű népet, jó cselekedetre igyekezőt. A csecsemőtől csak annyit kíván, hogy vágyakozzon a logikus „tej”-re, a logikus ígére. Ő azután szépen felöltöztet az új embernek „legszebb” ruhájába.

A NAGY NYOMORÚSÁG

Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból és megmosták az ő ruháikat, és megfehérítették az ő ruháikat a Bárány vérében.

Jel 7, 14.

Elszorul a szívünk, valahányszor ezt a részt olvassuk, és magunk előtt látjuk azt a menetet, amelyben a megváltottak érkeznek haza az atyai házba. Mélyen érint minket az a sok testi szenvedés is, amiről a Zsidókhöz (Héberrekhez) írt levél II. része szól: „akikre nem volt méltó e világ” –, de igazán az rendít meg, amikor itt megérezzük az Atyának

kimondhatatlan szeretetét, amivel hazavonzotta hűtlen gyermekeit, akik egykor ellenségeivé lettek. Ennek a nagy szeretetnek nem lehet ellenállni, szinte odakényszerít az ő szívéhez. Erről mondja a nagy lakomáról szóló példázatban: kényszeríts bejönni! Lk 14, 23. – Ez a kifejezés nem az erőszakos kényszerre mutat, hanem olyan meggyőző erővel kérleli a meghívottakat, saját érdekükben jöjjenek el, hogy szinte nem lehet ellenállni. – Isten gondolatától nagyon távol van az erőszak, vagy erőszakosság. Ezen a téren mindig nagy bölcsességre van szükség, hogy a „meghívás” tolmácsolása látható ne legyen. Az életpélda a legjobb meghívó lehet: az emberek látván a ti jól cselekvéseiteket, dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat. Ahol az Atyának a szeretetét így tolmácsolják, az meggyőző erővel bír. – Az ellenséges szívű embert mi nem tudjuk megközelíteni. Csak az Atyának a szeretetsugara tudja megérinteni a messzeségbe eltávolodott emberi szívet.

Most arra kell vigyáznunk, hogy a figyelmünk teljesen a belső emberre irányuljon. Az igaz, hogy van testi nyomor, nélkülözés is, ami néha nagyon elgondolkoztató és hasznos is lehet, de most maradjunk a belső nyomorúság vonalán. – Első kérdésünk, hogy hol és mikor kezdődik ez a nyomorúság? Egyszerűen ott és akkor, amikor először meghalok az Isten hangját, amikor az igének az első érintése érezhető. – Ilyenkor felébred a hiányérzet; „kezde szükségét látni”. – Amíg az ember belső közönyben van, addig nem nyugtalanítja semmi. Nyugodtan dolgozik, boldog, ha van mit enni, nem érdekli milyen veszély van körülötte: ettek, ittak, házasodtak, férjhez mentek; azután belevetették magukat a termelési és kereskedelmi örületbe. Csak a belső lényükkel nem törődtek. Lk 17, 26-28. Ezzel kapcsolatban ne gondoljunk itt úgynevezett hitetlen emberekre, mert a veszély éppen a „hívó” emberekben van, akik bibliaolvasók és látszat szerint hitben élnek, csak a gyakorlati életmódban ennek nincsen nyoma. Az ige ezt úgy jellemzi: akikben megvan a kegyességnek a látszata, de megtagadják annak erejét. 2Tim 3, 5. Példá-

ul nem tartozik bele a gyakorlatba, hogy egymást különbnek tartván, egymást tiszta szívből buzgón szeressétek, mindenkit tiszteljeteK, ne aggodalmaskodjatok stb. Ehelyett vannak kegyes szólamok, szép szokások, rituális utazások. Hát ebből nem lesz n a g y nyomorúság, legfeljebb egy nyomorék állapot. Menjünk csak ki a pusztába, és halljuk meg ott a Megtartó hangját. A „puszta” állapot bennem van; ne féljek ennek felismerésétől. A mi Urunk ebben segítségünkre van: Kiviszem őt a pusztába, és a szívére beszélek. Hós 2, 13. Az ő ígéje elvégzi, amit ember nem tud elérni, bevezet minket a nyomorúságba. Ez így első hallásra talán nem könnyen érthető; Az Úrnak a hangja – hangrezgés – megrezdíti a pusztát, hogy a „puszta” vele együtt rezdüljön, – elindítja az életrezgést úgy, hogy előbb nyugtalanságot kelt, azután folyamatosan mozgásba hozza, működésbe helyezi a pusztát, és megrezdíti, működésbe hozza majd az Úr Kádesnek pusztáját, helyreállítja a szentséget. – Az Úrnak a hangja helyreállítja a szarvast, tudniillik kigyógyítja a gyávaságot, félénkséget (szarvasszívű = gyáva, félénk); és kitárja az erdőket, feltárja a szégyent, véget vet a szégyen takargatásának. Zsolt 29, 8-9. Mi az íge hallgatásától valami nyugtatót várnánk, nagy békességet. Nagyon meglepő, ha az ellenkezőjét tapasztaljuk. Ilyenkor nem kell elmenekülni, hanem inkább belemenni hosszas fontolgatás nélkül. Ezt a jelenséget szemléletesen mutatja meg a bethesdai gyógymód: időnként angyal felzavarta a tó vizét; felkavarja a lelkünk mélyén a közöny iszapjába bele ragadt sok gonoszságnak az emlékét. A lelkiismeret felébred, nyugtalan ná lesz: most vagy elfutok gyáván, vagy merem vállalni a szégyenemet. Ha ezt halogatjuk, akkor az iszap újra elül, úgy járunk, mint a 38 éve tehetetlenkedő beteg, aki emberi segítségre várt. – Ezt a leleplezést és a vele járó gyógyítást csak az Isten ígéje, az Úrnak a hangja tudja elvégezni. Ő ad bátor szívet, hogy merjünk szembenézni múltunkkal, merjünk hinni az Atya jóságában. Egyre mélyebben érezzük a hiányokat, és ezt a hiányérzetet nevezi a Szentírás nyomorúságnak. Előbb hiányolom a

békességet, a nyugalmat, az atyai házat, s a hiányérzet, a nyomorúság egyre erősödik, egyre nő, s amikor a legnagyobb hiányolom, az Atyámat, akkor lép be a nagy nyomorúság; ez adja az indító erőt: Felkelek és elmegyek az én Atyámhoz! – Ezt tanácsolja az Úr a bethesdaielefekvőnek is: Kelj fel, indulj el! – Így érkeznek haza végeláthatatlan sorban az atyai házba.

Itt nincs kényszer. Megkérdezik: akarsz-e meggyógyulni? Lehet választani. Mózes is választút elé állították, és ő: Inkább választván az Isten népével való együttnyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörüségét; Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett. Zsid 11, 25-26. A pusztai vándorútról van szó. Itt semmiképpen nem gondolhatunk anyagi, testi hiányosságokra, mert Isten mindenről gondoskodott, ruháik, saruik el nem koptak, mindenkor táplálta őket. Belső nyomorúságot éltek át, amit Mózes a maga részére választott, mert erre vágyott is. A nehéz vizsgákat ki lehet kerülni, minden gonoszból ki tudom magamat magyarázni; de ez csak látszat nyugalmat hoz. De amikor Isten ránk bizonyítja fondorlatainkat, hátsó gondolatainkat, akkor ránk bizonyítja a szegénységet és gyalázatunkat. Ez fájdalmas vizsga, de ha az igazságot, a valóságot vállaljuk, akkor megkönnyebbülünk, megszabadulunk. „A valóság szabadokká tesz titeket.” Jn 8, 32. Ez viszont nagy öröm; ezért könyörög az Isten embere így: Add vissza nékem a te szabadításodnak örömét. Zsolt 51, 14. Isten mindent megadott arra, hogy megértsem, meglássam romlottságomat, azután ki is vezet abból. „Vajon nem adott az Úr Isten néktek szívet, hogy értsetek (szívvel értsetek), és szemeket a látásra és füleket a hallásra mind e mai napig. 5Móz 29, 4.

Az együttnyomorgás nem egy esemény, hanem folyamat, mint ahogy a magunk szegényének felismerése, elismerése is állandó folyamat, mert még a messze múlt emlékei is előjönnek, vádolnak, megbánásba vezetnek; így történik az, hogy ruháikat megmosták, megfehéri-

tették, és egyszer megérkeznek örök örömben. „Amikor az Úr megszüntette a hadifogságot, és elindította hazafelé a Sion foglyait, olyanokká lettünk, mint akik megvigasztaltattak, és biztatást, bátorítást kaptak. Akkor megtelt a szánk boldog örömmel, s a mi nyelvünk kitörő ujjongással.”

BOSSZUÁLLÓ

Magatokért bosszút ne álljatok!

Rm 12, 19.

Talán felesleges megemlítenem, hogy valamikor olyat is hallottam, sőt tanultam, hogy az Ótestamentum Istene bosszúálló, szigorú Úr, aki a törvény merevségéhez ragaszkodik; de azután jött az Újtestamentum kegyelmes Megváltója, aki mindent megbocsát, és minden bűnt eltöröl. Ennek azután az lett a további következtetése, hogy mi úgysem tudjuk betölteni a törvényt, építsünk a kegyelemre. Nyugodjunk hát meg abban, hogy a törvény betöltése úgyis lehetetlen, kár lenne ezzel erőlködni. Elvégre Pál apostol is belátta ezt. –

Most nem akarunk újból rátérni a törvény kérdésére, csupán a bosszúállás tényére akarunk figyelni. Nagyon hamar rájövünk arra, hogy a mi Istenünk nem bosszúálló Úr, hanem a mi féltőn szerető Atyánk. Ennek erős bizonyítéka abban van, hogy Ő mindvégig óvott minket a bosszúállástól. Kizárt dolog, hogy akí féltő szeretettel oltalmaz minket a bosszútól, az maga ilyen lenne. De ennek az ellenkezője is bizonyos, hogy akit állandóan óvni kell a bosszúállás cselekedeteitől, véghezviteltől, annak szívében megvan ez az indulat. S ha már a bosszúállás indulatát meg akarjuk ismerni, akkor nem kell a Balkánra mennünk, hanem a Biblia népénél maradhatunk. A Kaint az irigységen és féltékenységen kívül más bántalom nem érte, de ez oly mélyen sértette, hogy kénytelen volt a testvérére rátámadni és megölni; pedig mind a ketten

dolgoztak az Isten munka-mezején; csak hogy Kain maga a k művelte a földet, eszében sem volt, hogy őrizője legyen az atyafiának. Nem tudja elviselni, hogy más is munkálkodik az Isten munkamezején. Verseny társat lát mindenki ben, aki nem az ő malmára hajtja a vizet; megindul a versengés, és ha ez sem elég, hát következik az agyonverés. Kain neve: szerzemény, nyereség. Tehát mindent magának. Ez a versengő féltékenysé g szinte állandóan felüti a fejét a lelki munkások körében, de a valódi munkások ezt nem veszik be, sőt annak örülnek, ha minél többen munkálkodnak Isten országában. Mózes nem lett féltékeny, amikor hírül hozták neki, hogy Eldád (akit Isten szeret) és Médád (a kedvenc) is hirdetik az ígét. Az Úr Jézust is kérték a tanítványai, hogy másokat tiltson el az igehirdetéstől, mert azok nem a mi brancsunkból valók, de bölcsen felelt nekik: aki nincsen ellenünk, az velünk van. Pál is tudott örülni annak, hogy mások is hirdetik Isten ígétjét; ha nem is járnak a kijelentés mélyén, esetleg csak úgy a színén; – ez nem színlelés – fő, hogy az evangélium hirdettessék. Az mindig veszélyes, ha a saját felekezeti, csoport emlegetésére esik a hangsúly. Itt könnyen bejön a féltékenység, amiből jó nem származik; az ügyszeretetből hamarosan harag, sőt bosszúállás is lehet.

A bosszúállás nem egyszerű viszonzás, hanem aránytalanul nagyobb, hatványozottan felfokozott harag. Egy tűszúrásért, vagy egy kis ütésért képes megölni egy embert. Kain leszármazottja, Lámek azt vallja szemrebbenés nélkül: embert öltem, mert megsebzett, ifjat öltem, mert megütött. 1Móz 4, 23. Lámek = harcos, győztes. Mindig talál okot a harcra, és mindig győztesnek kell lennie, mert az igazságnak a védője, és neki mindig igaza van. Ha ezt nem ismerik el mások, következik a bosszúállás. Nem tényező, ha ő maga is súlyosan ráfizet, akkor is ő a győztes. Nemrég történt két esetben is olyan családi dráma, amikor az anya megölte a kisfiát és önmagát, hogy bosszút álljon a férjén, és

győztes lehessen. – A bosszútól elvakult ember azt sem bánja, ha az örök életét is elveszti, fő, hogy az igazság mártírja lehet. –

A mi mennyei Atyánk jól látja ezt az állapotot és mindenképpen meg akar menteni ettől. Jó előre figyelmeztet minket: Magatokért bosszút ne álljatok szeretteim, hanem adjatok helyt ama haragnak, mert meg van írva, enyém a bosszúállás, én megfizetek. Rm 12, 19. Ez könnyen félreérthető, viszont az eredeti szöveg félreérthetetlen és egészen mást mond. A fenti szöveg alapján azt érthetjük, hogy Isten óv minket a bosszúállástól, de azzal nyugtat meg minket, hogy csak bízzuk rá az ügyet, majd ő ellátja a „Gugyerákék” baját, és mi nevéthetünk majd utoljára. – Ennek ellene mond elsősorban a logika, mert aki a bosszúállást, és annak alapját, a féltékenységet, irigységet elítéli, nem tanácsolja, az maga nem lehet bosszúálló. Ő azt is tudja, hogy az ember pedig bosszúálló. Ha nem is hajtjuk végre, főleg azért, mert nincs rá hatalmunk, azért ez ott van a szívünk mélyén, és mihelyt mód van rá, tevőlegesen ki is törhet. Legjobb ezt csírájában elfojtani. A mi megromlott indulatunk helyébe fogadjuk be ama indulatot, ami a Jézus Krisztusban van. (Fil 2, 5-8.) Maga a bibliai kifejezés *o r g é* alapjelentésében a bensőnek az indulatát jelenti. Ez lehet heves szenvedély, haragos felháborodás, de jelentheti a belső felbuzdulást is, a jellemet, az alapállást, érzületet is. Tehát amikor rámutat, hogy ama érzület legyen bennetek, akkor a Krisztus Jézusban való indulatra, érzületre gondol. A mi hétköznapi nyelvhasználatunk is tudja érzékelni ezt a kettős jelentést. Más az, hogy valaki indulatba jön, és más az, hogy jóindulatú. A Krisztus Jézus kimondottan jóindulatú, semmiképpen nem bosszúálló. Az én megfizetek azt jelenti, hogy megfizetem, megadom a kártérítést. Nagyon sokat mond nekünk, hogy ez a kártalanítás szó azt is jelenti: megbánás, bűnbánat. Ezt az alábbi példából megérthetjük. Nemrég mondta el egy testvérünk, hogy a munkahe-lyén egyik beosztottja igen durván rátámadt. Az volt az első gondolata, no majd lesz mód a viszonzásra. De amikor rájött, hogy milyen gonosz

volt ez az indulata, nagyon elszégyellte magát, és megbánta tervét. Nem gondolt arra, hogy ez a megbánás Isten ajándéka. Mégpedig igen nagy ajándéka. A sátán a bosszúállást tartja dicsőségnak. Lámek is a szépséges, vonzó feleségei – Háda-Cilla – előtt kérkedik igazat védő „hősiességével”.

Röviden összefoglalva annyit már megállapíthatunk, hogy a mennyei Atya nem bosszúálló Isten. Nem is foglalkozunk azzal, hogy hol tévedtek ezen a téren. Inkább a kiutat keressük. Bennünket ezek után zavarba hoz egy ilyen megállapítás, hogy hétszeres a bosszú Kainért és hetvenszer hétszeres Lámekért. 1Móz 4, 23. Ez sehogyan sem fér bele Isten rendjébe. Amikor helyreáll a rend az emberben, emberekben, akkor már nincs megbocsátanivaló. Péter is úgy gondolta, meg a többiek is, hogy állandóan azzal leszünk elfoglalva, hogy bocsánatot kérünk és megbocsájtunk. Azért kérdezi a Mestertől, hogy lehet-e egy nap még hétszer is megbocsátani? Az a válasz, hogy még hetvenszer hétszer is arra mutat, hogy ott, ahol nem róják fel a gonoszt, ott nincs mit megbocsátani. A végén majd visszatérünk erre a pontra. Most ennek a megértését keressük. Figyelemreméltó az a tény, hogy a hetvenszer hétszer kifejezés a Szentírásban kétszer fordul elő; az Új Testamentumban a Máté 18, 22-ben, és egyszer az imént említett mózesi idézetben. Ez utóbbinak helyes fordítása így hangzik. Ha a védelem Kainért hétszeres, Lámekért hetvenszer hétszeres. – Isten nem akarja, hogy a Kaint megöljék. 1Móz 4, 15. Kain még nem tudja, hogy az Isten irgalma nagyobb, mint az ő bűne – adóssága. Ezt még meg kell tanulnia neki is, Lámeknek is. Kain mondja az Úrnak: Nagyobb az én bűnöm – adósságom –, súlyosabb a vád ellenem, mint ami megbocsátható. 1Móz 4, 13. Tanuljunk meg hinni. Minél nagyobb a bűn, annál inkább látom, hogy nagyobb a kegyelem. Ezt úgy fejezi ki az Írás: Ha megnövekedik a bűn, annál inkább megnövekedik a kegyelem. Az Úr azt tanácsolja, hogy ne hajtsuk végre a bosszú indulatát. Olvassuk el a 3Móz 19, 13-18-at és halljuk meg mit mond

az Úr a Náhúm 1, 2-ben: Ne álljon bosszút a te kezed, és haragot ne tarts a te néped fiaival – Isten népe fiaival –, és akkor szeretni fogod a te felebarátodat, mint önmagadat. Itt megszűnik a felrovás, és megszűnik a bosszúállás.

TEPLOMBA JÁRÁS VAGY TEPLOMBA JÁRKÁLÁS

Egy kicsit bántóan hat ez a kifejezés a templommal kapcsolatban, hogy járkálás. Nem szívesen mondjuk ezt így ki, pedig ennek gyakorlata bántóbb, mint az említése. Mielőtt azonban erre rátérnénk, nagyon röviden rá kell mutatnunk arra, hogy a Szentírásban a templom kifejezés szellemi valóságra mutat. Ahol, amiben és akiben az Isten lakozik, az templom: Nem tudjátok-e, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten lelke (szelleme) lakozik bennetek. Tény, hogy Isten nem lakozik kőből készített épületben. Akkor miért épült a jeruzsálemi templom, az ő népének egyetlen temploma? Isten azzal a céllal építtette, hogy megmossa nekünk, ilyen templommá akar felépíteni minket. A templomnak minden eleme, felszerelése, az építésnek minden mozzanata kész tanítás. Pl. a templom építőköveit nem szabad vassal formálni, hanem csak csiszolással. A vasszerszám az erőszakos beavatkozást jelenti. Isten nem tűr erőszakot. Szelíden tanít, vezet, figyelmeztet, tapintatosan csiszolja érdességünket. A templom minden eleme tanítást ad az életmódfoflytatásunkra. Ezért rendelte az Úr, hogy évenként egyszer menjenek fel Jeruzsálembe. – A kőtemplomot le kellett rombolni – kő kövön nem maradhat –, és az Úr felépíti a bensőben az Ő testének templomát. Most ezt nem részletezzük, hanem rátérünk a hétköznapi szóhasználatban ismert templom fogalmára. – Izráelben azt az épületet, amelyben a gyülekezet egybegyűlt, zsinagógának nevezték, mi templomnak hívjuk. Ez az igehirdetésnek a helye, ebbe járnak a gyülekezetek tagjai. Ha ennek a bejárásnak alapja és tevéleges célja van, akkor beszélhetünk templomba-

járásról, de ha az egésznek semmi alapja, sem valóságos célja nincsen, akkor ez csak járkálássá válik. Azért teszünk különbséget a kettő között, mert nagyon gyakran hallunk ilyen megjegyzést, hogy mi haszna a templomba járásnak, sokan járnak és semmi haszon abból, éppen olyan romlottak, mint mások; de vannak a templomba nem járók között is olyanok, akik nagyon becsületesek. Nem a mi feladatunk, hogy ebben a kérdésben bíráskodjunk. Ránk az tartozik, hogy mi az Isten tanácsa vagy rendelése ezen a téren. Kétségtelen, hogy Ő rendelte a hetedik napot nyugalomra, amikor is a magunk hétköznapi munkáját szüneteltetjük, és azt a napot úgy szenteljük neki, hogy az ő igéje munkálkodni tudjon bennünk. Évezredek óta ezen a napon elmentek a gyülekezeti házba (zsinagóga), amit a későbbiek során templomnak neveztek. Most azt akarjuk megismerni, hogy a templomba járásnak mi a helyes módja? Erre példát adnak nekünk a Jézus szülei, azután tökéletesen megmutatja ezt nekünk. A szülők évenként feljártak Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint. Tehát nem valami népszokás alapján. A páska ünnepét ugyanis Isten rendelte el, amit az Egyiptomból való kivonulás emlékére ünnepeltek. A húsvéti bárány örök rendtartás. Ezt a Jézus szülei komolyan vették, tisztelték, magasságosnak tartották, Jeruzsálembe f e l m e n t e k, tehát az élet irányába mentek, mert az életnek útja felfelé van. Isten iránti engedelmességből eltöltöttek ott hét napot, de a hallottaknak mélyebb értelmét nem értették. Lk 2, 50. Mégis valami megérintette a Mária szívét, mert mindezeket az igéket a szívében gondosan megőrizte. Volt értelme a jeruzsálemi utaknak; mondhatjuk, hogy a Jézus szülei templomba járók voltak.

A templomba járás igazi példáját a 12 éves (teljességre jutott) Jézus adta. Erre mutat az a kifejezés: visszamarada. Ennek a kifejezésnek a görög eredetije bővebb jelentésében tárja fel a cselekmény mélyebb értelmét és tartalmát: hypomenó = visszamarad, a helyén marad, kitartóan helytáll (ellenséggel szemben), bántalmat eltűr, elszenved 2.

tud türelmesen várni. 3. bátran vállalja a munkát, odaszánja magát. Tehát nem véletlenül maradt ott a templomban, hanem azzal a céllal, hogy mindezeket megtanulja, magáévá tegye. Ezért kereste és hallgatta a tanítókat, akik az igére tanítanak. S ha valamit nem értett meg azonnal, akkor kérdezgette őket. Akik pedig őt hallgatták, mindnyájan elcsodálkoztak az ő felfogó képességén és kérdésein. Sőt a szülők is.

Az a következő kérdésünk, hogy miről kérdezősködött a gyermek Jézus a templomban? Ezt magunk nem tudnánk megfejtetni, de két oldalról is megkapjuk erre a magyarázatot. Egyik az alapszónak, a visszamaradásnak a mondanivalója, a másik az ó-egyházi perikópának az idevonatkozó szakasza, a Rm 12, 1-5., ami minket felvilágosít. A Názáreti Jézusnak az volt a vágya és célja, hogy a maga életét odaszánja Istennek. Már megvolt benne a tűrőképesség, a helytállásra való alkalmasság, most az volt a nagy kérdése, hogyan ismerheti meg az Istennek jó, kedves és tökéletes akaratát. Ennek a törekvésnek az első látható gyümölcse a szülők iránti engedelmesség volt, azután az Atya iránti engedelmesség mindhalálig. Ezért volt ő templomba járó. Ahol pedig csak üres szokásból történik ez, ott legfeljebb templomba járkálásról beszélhetünk. De ezzel nem érdemes külön foglalkoznunk.

A HÉBEREKHEZ ÍROTT LEVÉL

Zsid 1, 1-2.

Nekünk ez az elnevezés szokatlan, sőt talán ismeretlen is. Az eredeti bibliai elnevezés így hangzik: Prosz Ebraiousz. Az általunk ismert európai nyelveken ezt az elnevezést használják, de nekünk nem ez a fontos, hanem az eredeti elnevezés a döntő. Az sem képezhet vitatémát, hogy mikor és miért nevezték el a magyarok ezt a levelet Zsidókhoz írt levélnek, hiszen ez sem a szöveg tartalmán, sem annak megértésén nem változtat semmit. Tehát maradunk az alapkérdésnél, a hébernél. Megbíz-

hatunk az ó-egyházi emberekben, hogy Isten vezetésével állították össze az újtestámentumi kánont; pontosan érzékelték az egyes iratok sorrendjét, amit nem lehet megcserélni. Ebben ugyanolyan logikai sorrend van, mint a matematikában. Ezért nincs nekünk semmi dolgunk szerzőséggel, meg a levél keltezésével. Minket az Isten tanítása foglalkoztat. Ő a hébereknek ír.

Kik is hát a héberek? Az Izraeliták elődei, csakúgy, mint a keresztényeknek elődei a zsidók: az üdvösség a judaios (zsidó) állapot folytán van. Ez nem testi, népi hovatarozást jelent, hanem belső állapotot. Maga a szó, „héber” azt jelenti = szövetséges, társ, kapcsolat, a túloldali, ország a túlsó parton, a másik oldal. Ma úgy mondanánk ezt, hogy a kereső ember, aki érzi azt, hogy valakire szüksége van, valami kapcsolatot keres, vágyódik valami jobb után; bizonyára megcsapja a mulandóságnak a szele, amikor váratlanul elhunynak a szerettei, elveszti a szüleit, esetleg egy jó barátját, de hisz abban, hogy Valakinek lennie kell, aki felettünk van, aki a látható világot alkotta. – Ilyen volt Ábrám is (a későbbi Ábrahám), aki ismerte a hiányt, de mégis elindult, pedig azt sem tudta, hogy merre és hová. Az Isten megmutatta néki a csillagos eget, és ezen a ponton, ezen az alapon elindulhat bármely úgynevezett pogány ember. Minden e világra beszületett ember ezen a ponton indulhat el és meg fogja találni az Istent. Az első levél, a Római levél mindjárt az elején szól arról, hogy a láthatatlan Isten az ő alkotásaiból megismerhető, sőt meglátható. Ma ezt a jelenséget természettudományos kutatásnak nevezik. A kutató fizikus a meglévő adottságokat s a bennük rejlő törvényszerűségeket akarja megismerni; ha figyelmesen kutat, és logikusan következtet, akkor ezen a nyomon rátalál a Teremtőre, és megismeri az Istent. – A tudást keresi, és a hitnél köt ki. Nagyon érdekes cikket közöl a Nők Lapja 1999. decemberi száma. Kiváló fizikusok eredményeit és nyilatkozatait közli; ezek a törvényszerűségek kutatásában rátaláltak a Törvény-Alkotóra: Egy a törvényhozó. Jak 4, 12. A bi-

ológusok is állandóan részesülnek ilyen csodálatos élményekben, de mi magunk is szinte elámulunk, ha pl. egy szervnek a több milliárdos részcsekből álló működéséről olvasunk. Hát ha az alkotás ilyen felfoghatatlanul csodálatos, milyen lehet az Alkotó? Hát ezt még hittal sem tudjuk megközelíteni; ezért kéri egy ember: Uram, légy segítségül az én hitetlenségemnek. Hinni azt, hogy ez a csodálatos Valaki az én Atyám, aki engem a végletekig szeret. A fentebb említett folyóirat cikkében Newton így nyilatkozik: A kozmosz csodálatos elrendezése és harmóniája csak egy mindenható és mindentudó lény tervében születhetett meg. Ez mindörökre a legnagyobb felismerésem. Hasonlóképpen szólt Linné is... tisztelettel térdre estem előtte. Isten nem kívánja senkitől, hogy vakon higgyen; ő azt akarja, hogy meggyőződésre jussunk. Meggyőződés, hit nélkül csak képmutatóskodni lehet, ezért mondja: Ami hitből, tehát nem meggyőződés alapján történik, bűne az annak. Rm 14, 23. Kérdés most, hogyan lehet meggyőződni a szemmel nem látható dolgok felől? Egy hasonlattal élve pl. az elektromos áram valóságával úgy lehet meggyőződni, ha egy zseblámpa-elemnek az indukált áramával érintkezésbe kerülünk, annak az ütése meggyőzhet minket az áram valóságos létezéséről. Az Isten igéje, ami vagy Aki a mennyből való sugárerő a hangrezgés révén eljut a bensőnkig, megérinti a szívünket, és elindítja az életrezgést. Ezt az érintést lehet észlelni, és ennek alapján meg lehet győződni, lehet hinni. – Ezt most nem részletezzük. Ezt ismerjük, ebben élünk. A kutató fizikusok részére viszont az az öröm, hogy kutatásaik révén is rátaláltak a másik világnak a valóságára, és ez a felfedezés Max Plank munkásságának az eredménye. Nekünk az sem újság, hogy a látható anyagi világnak a léte a nullában van, és csak látszólagos a léte. Ezt már megírtuk, most nem ismételjük. Max Plank a kvantum-elméletet fedezte fel, ezáltal lett korunk legjelentősebb fizikusa. Ezen a réven jutott el a második világ határáig, amin mi nem tudunk áthatolni. Ezt a határt nevezik a tudományos világban Plank-féle falnak. „A végkonklú-

zió pedig mindig ez: nem maguk az élményeink alkotják a világot; ezek csupán hírnökei egy másik világnak, mely mögöttük áll, és tőlünk független, más szóval: létezik másik külvilág...” írja Plank. Erről egyelőre ennyit. Zárójelben jegyzem meg, hogy érdemes elolvasni Maróti Lajos: A múltó idő nyomában c. könyvét – Magvető k. 1971 –, és Max Plank: Válogatott tanulmányok c. művét – Gondolat k. 1982 –. Megható, ahogyan az egykori szerzetes, Maróti Lajos Plankról ír. Tisztelettel gondol a berlini egyetem Nobel-díjas fizikus professzorára, akit a legnehezebb megpróbáltatások, nehézségek között mindig talpon tartott mély istenhite; mindenkor aktív tagja volt az evangélikus gyülekezetnek. Plank elveszítette feleségét, nagyobb fia elesett a Verdun-i csatában, a fiatalabb fiát 1945 elején Hitlerék kivégeztették; az ő életét is egyszer a lebombázott épület romjai alól mentették ki. Miután mindenét elvesztette, ment tovább még két esztendeig anyagi gondokkal küzdve a sírig... És ott tovább a második világig, a túlsó partig.

Kedves Olvasó! Nekünk a Megváltó is megmutatta a másik világba vezető utunkat, ahogyan a kutató fizikus is abba az irányba mutatott. A mi Urunk ismerte ezt az utat: Én tudom honnan jöttem és hová megyek. Azt is megmondta, hogy a másik világnak két szintje van, egy felső és egy alsó szint. Nem mindegy hogy melyik irányba megyünk. Ezt itt a mulandó világban lehet csak eldöntenünk. Ott már nem lehet ezen változtatni: akik akarnának is innen hozzátok lemenni, nem mehetnek, sem azok onnét hozzánk fel nem jöhetnek. Lk 16, 26. Aggódni, nyugtalanzkodni nem kell ezen, csak hinni: Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, higgyetek Istenben és higgyetek énbennem. Az én Atyámnak házában sok egyszemélyes lakóhely van. Jn. 14, 1. Mindenki részére el van készítve az ő egyéni lakása. Iszonyatos fájdalom, ha valakit így haza várnak, és nem érkezik haza, ha üresen marad a háza (pusztán). Mt 23, 38. Az Atya szeretetének vonzó ereje felébreszti szívünkben a honvágyat. Akiket ez megérint, azok rájönnek, hogy idegenek és vándorok a földön,

és „jobb után vágyódnak, tudniillik mennyei után”. Zsid 11, 14-16. Így néznek ki a héberek, nekik szól a Héber-levél.

Ehhez ad Isten nekünk erőt, hogy el tudjunk indulni, és ad erőt az útra. A négyezreseknek is ad enni, hogy ki ne dőljenek az úton. Mk 8, 3. Az erőt az Úr adagolva adja: Minden jó adagolás – dózis, quantum – és tökéletes ajándék felülről való, és a főtonok Atyjától száll alá.” Jak 1, 17. Törvényszerű, hogy az erőt kizárólag munkavégzésre, cselekvésre adja az Úr. A Szentlélek (Szellem) haszonra adatik, vagyis felhasználásra. Ha ez nem így történik, akkor az erőadagolás is leáll. Erre a helyes erőfelhasználásra ad tanácsot a hébereknek a Jakab levele. Nem véletlen, hogy a Héber-levél után a Jakab levele következik.

Az e világból való kivonulás könyve, a Mózes második könyve a héberek Istenét említi mindig, aki az ő népét kivezeti a nyomorúság földjéről, a mulandó világból. Ha hiszünk Istenben, és hiszünk a más világ valóságában, akkor nagyon sok nyomorúságtól, szorongatottságtól menekülünk meg. Gondoljunk csak arra, hogy mennyi csalódás, örlődés, gyötrődés terhel minket, mert elégedetlenek vagyunk anyagi helyzetünkkel, vagy nem részesülünk elegendő elismerésben, amikor másnak sok pénze van, sikereket arat, megbecsülésben részesül. Mindettől megszabadulunk, amikor elindulunk az igazi hazánk felé. Sok kitartást, hűséget és jó utat kívánok minden induló atyafinak.

A HOLOGRAFIKUS KÉP

Mindezeket példázatokban mondá Jézus.

Mt 13, 34.

A Szentírást, még régebben a Mózes öt könyvét, a Thórát törvénykönyvnek nevezték, mert a világmindenségnek minden alaptörvényét magában foglalja. Az Isten a Törvényalkotó, Ő szabta meg mindennek a törvényes rendjét: „ő maga szólott, hallatta az ő Igéjét, és ők

így fogantattak, megszülettek – ő rendelkezett azok világra hozataláról –, és világra hozattak. Ő állította fel azokat örökre, vagyis az örökkévalóságnak örök világkorszakaira. Rendelkezést adott, mindennek megszabta a rendjét, törvényét, és attól sohasem tér el; ő maga sem hagyja azt figyelmen kívül.” Zsolt 148, 5-6. A holografikus kép előállítását, működését nem értjük meg a fizika világában, mert annak matematikáját, vagy a lézer-sugár lényegét hírül sem ismerjük. Egy-két mondatot azért érdemes megismernünk ebből a törvényből, hogy legalább tudjuk, miről is beszélünk. A Szentírás nyelvén meg fogjuk érteni ennek mondanivalóját, legalább annyit, amennyi ránk tartozik. A holográfiát Gábor Dénes – tudomásom szerint szegedi tudós – 1947-ben jósolta meg matematikailag. Az elnevezés összetett görög szó; holosz = egész, gráfó = írok; az egészet leírni. Egy idézet: „Az egész Universum bele van hajtogatva minden egyes részbe a holomovment nyomán, annak segítségével. Ennek következtében minden rész összefügg az egésszel és minden más résszel is.” Ennek a törvénynek a halvány árnyékát látjuk a tükör-képben is. Egy nagy tükörben láthatom egész testemet; de ha a tükröt száz darabra osztom, minden darabja külön-külön megmutatja egész testemet. Ez persze nem azonos a holografikus képpel, csak valamit sejtet abból. Elérkeztünk most oda, hogy minden példázatban, minden történetben megláthatom az egész üdvtervet, vagy üdvtörténetet. Hogy miért ilyen sokféle módon tanít minket az Atya, hát azért, hogy minden oldalról megvilágítsa nekünk az ő kijelentését. Ezért ismerteti meg az ő ezerarcú bölcsességét. Ef 3, 10. Ez a kifejezés: sokféle – polüpoikilos – csak egyszer olvasható a Szentírásban. Az ezerarcú kifejezéssel tudjuk visszaadni; ez több mint a sokféle.

A példázatokban, történetekben már könnyebben megértjük azt a tényt, hogy a „részben benne van az egész”. A Jézus születésének története is magában foglalja az egész üdvtörténetet, amint a Lukács 2, 1-20-ban olvassuk. Általában a 10. versnél kezdünk figyelni a szöveg

mondanivalójára, pedig az evangéliumi történet az első verssel kezdődik. Itt két név szerepel, Augusztus római császár, és a második versben Czirénius szíriai helytartó. Itt nemcsak azt tudjuk meg, hogy a Megtartó megszületett, hanem azt is, hogy miből váltott meg. Azt még talán megértjük, hogy a Megváltó úgy jött a világra, mint a római birodalom alattvalója. A császár odaszámlálta a szüleit a birodalmi létszámba. Augusztus császártól dogma jött ki, hogy mind az egész föld összeíratassék. A dogma az olyan parancs, ahol fellebbezni nem lehet, amit megváltoztatni sem lehet. A dogma perzsa eredetű, de ezt a merevséget mások is átvették az idők folyamán. A császári parancs tartalma, az „összeíratassék” viszont visszaható alakban fejezi ezt ki, ami annyit jelent, iratkozzanak be. Persze nemcsak a létszám volt a fontos, hanem minden ház és föld-birtokos bevallását jegyzőkönyvbe vették, amit a feleséggel és szolgálkkal ellenőriztettek, majd felbecsülték, és azután vetették ki az adót. Három lehetőség állott mindenki előtt. I. Elfogadja az állami rendet. II. Ha nem vállalja ezt, elköltözhet más országba. III. Fellázad az uralom ellen, megtagadja a szolgáltatásokat. Jézustól ezt várták a kortársai, az ellenségei pedig lázadással vádolták. – A Jézus szülei az első lehetőséget választották, az állampolgári engedelmességet; elmentek és beiratkoztak. – Bárkinek joga van egy másik országnak a törvényei szerint berendezkedni, de akkor települjön át abba az országba. – A császár feladata, hogy gondoskodjék népe jólétéről és védelméről. Azt talán még megértenénk, hogy miért is kezdődik a Jézus születésének története Augusztus nevével. Miért nem angyalokkal, vagy főpapokkal? Azért, mert itt testi születésről van szó; a kis Jézus az Isten üdvtervének a jele: Ez lesz néktek a jel, találtok... 12. vers. Az egész keresztény világ mindig örömmel foglalkozott a jellel, míg eljutottak a fababáig, és hasonló jelenségekig.

De nézzük most a másik szereplőt. Az összeírás akkor történt, amikor Szíriában Czirénius volt a helytartó, a hégemonos; a hégemonia alatt az egyeduralkodót értjük. – Mit is jelent a Szűria? Alapszava a

s a r x, eredetileg sűr x, ami a megromlott emberi természetet jelenti. Kár, hogy erre nincs megfelelő kifejezésünk. Az angol flesh, a német Fleisch már meghonosodott, de a mi hallásunknak még idegen a „hús” kifejezés. Sajnos nem tudunk jobbat. Akiben ez a romlottságra való hajlam megvan, az a s z ű r o s z, országa a Szűria. Itt az uralkodó Cziréniusz = dárдахигалó, harcias. Szívesen verekszik, de mindig az igazság védelmében, s az igazság mindig nála van; az igazságtalanság mindig másban van, ezért kell a másik embert meggyőzni, legyőzni. Ez a harc sohasem ér véget, nem tud lecsillapodni. A Gal 5, 19-21. ad kissé részletesebb jellemrajzot a megromlott emberi természetről. Az ember teste az nem bűnös, azt kár bántani, sanyargatni; ennek semmi értelme nincs, a belső romlottságon ez nem változtat semmit. A róma példázza a testi mivoltunkat, a szűria a megromlott emberi természet.

Most elérkeztünk a megértéshez. Palesztina (Izrael) és Szíria együtt alkotott egy tartományt. Róma jelentése: erő, testi erő, ez jelképezi a testi embert, ez egészségesen jön a világra; ebben a császár tartja fenn a rendet; jelenleg Augustus a császár, görögül sebastos = tiszteletre méltó. Tehát az az ember, aki ebbe a világba bejön, testet kap. A test a kegyelemnek a jele, mert akiken könyörült, azok megjelenhettek a kegyelem színpadán, a Földön; testben jelenhettek meg. Becsüljük meg ezt a testet, vigyázzunk rá nagyon. A Szentírásban a testi ember a római, a lelki ember a görög, a szellemi a zsidó-judaikos az, akiben az Isten lakozik teljességgel. (Vigyázat, ez szellemi valóság, bárki elérheti.) Az ide beszűletett embernek a természete a romlott. A Megváltó azért jött be ide ebbe a világba, hogy ezt a rossz természetű embert, ezt a hadakozó szíriait lecsendesítse, és isteni természet részesévé tegye. 2Pt 1, 4. Ennek örömet hirdetett az angyal karácsony éjszakáján az elveszett fiúnak. Van kiút, van gyógyulás a gyógyíthatatlan betegségből, a poklosságból. A poklos hadvezér, Námán Izráelben talál gyógyulást. A kiút, az Egyenes utca Szűria fővárosában, Damaszkusban van. Itt talált rá Saulus is az

egyenes útra, ezen indult a nagy apostoli munkára. – Tehát a megromlott állapotból kifelé indulni Szüriából lehet. Ennek a mai Szíriához semmi köze nincs, bár az Egyenes utca ma is megvan Damaskusban, és ma is beszél az a négy km hosszú, csodálatos látványt nyújtó egyenes. – Van annak a hadakozó, vitatkozó, civakodó szüriai betegségnek gyógyszere, és pedig a lecsendesítő nyugalom. A 2Kir 6, 8-23-ban olvasunk arról, hogy Szíria királya sereggel támadott Izráelre. Lefegyverezték, megvendégelték őket, és bántódás nélkül hazaküldték őket. – Egy békességes szó lecsendesíti a haragot. – A karácsonyi perikópa nem fejeződik be a Lukács 2-ben; ott csak a jelet vették észre némelyek, de a pásztorok elmentek Bétlehemig, kenyérházáig, ahol mindebből kenyér, cselekvés lesz. A Tituszi levél ebbe belevezet minket, mert felhívja a figyelmünket arra, hogy a jelben megjelent az Isten üdvözítő kegyelme, aki arra nevel minket, hogy megtagadván a hitetlenséget... Tit 2, 11-14. Tehát Istennek az a célja, hogy egy mindennél kiválóbb népet készítsen magának. Itt két irányban lehet eltévedni; egyik, hogy beképzeljük magunknak hívőségünk magasabbrendűségét, a másik pedig az, hogy lehetetlennek Isten ezt a célt nem kiképzéssel akarja elérni, hanem tisztítás révén. Hasonlattal élve, egy motorikus szerkezet azért nem tud elindulni, mert sok szennyeződés rakódott bele. Minden jól működne, csak szikra nincsen. Elég gyakori eset, hogy valami beképzeltségnek, tudóskodó felfuvalkodásnak, rivalizálásnak a szennye bénít meg mindent. – Mi a kiválóságunk a mércéje? Nem a produktum, hanem a jó cselekedetekre való igyekezet. Egy szülő, vagy egy tanító is nagyon tudja értékelni a kisgyermekben az igyekezetet, még ha a produktum nem is hibátlan. A Megtartó is itt kezdte: testté lett = a sarx-ban jelent meg, mindenben megkísértetett, de bűn nélkül. Nekünk is azt tanácsolja.

HALÁSZ VAGY MENTŐS?

Kövessetek engem és azt művelem, hogy embereket halásszatok.

Mt 4, 19.

Pontosítva így hangzana ez a mondat: hogy embereknek halászsai legyetek. A fejezet végén majd látni fogjuk, érdemes pontosan kifejezni ezt. – A köztudatban az a kialakított vélemény áll fenn, hogy a Jézus tanítványai mind egyszerű halászok voltak. Péter és András bizonyára azok voltak, de a másik négyről is fel lehet tételezni ezt. Az evangéliumokról azt gondolnánk, hogy azok sokat szólnak a halászokról, pedig csak néhány helyen van említés róluk. Nem tartozik a magasztos, felemelő foglalkozások közé bibliai szempontból. Keményebb nevelői eszköz lehet a sok halász meg vadász. Jer 16, 16. Az Úr az elhívás alkalmával megmondja Andrásnak és Péternek, ha engem követni fogtok, akkor nem maradhattok ebben a foglalkozásban, hanem egészen másféle halász tevékenységtek lesz emberek irányában. De most, amíg a régi mesterségben vagytok, megmutatom néktek, milyen módon kell a magasabb szintű „halászatot” végezni. A Lukács 5, 1-11-ben olvashatunk erről. Mindenekelőtt észre kell vennünk, hogy a régi névvel, az eredeti emberi elgondolások alapján semmit sem tudunk végezni. Itt ebben a szerepben a régi név szerepel, a Simon; de a Zebedeus-fiak is név nélkül szerepelnek. A régi halászatban még kitűnőek lehettek, amikor még maguknak halásztak. Itt a hal érdeke nem téma, fő az egyéni haszon. Ezt a mentalitást nem lehet összehozni az Isten ügyével. Ezt kellett megtapasztalniuk először: Mester, jóllehet egész éjjel fáradtunk, mégsem fogtunk semmit. Ebben érződik a Kain csalódottsága, hogy nem tudtunk magunknak semmit sem szerezni. A Mester viszont megmutatja azonnal a kiutat. Alapfeltétel, hogy ő helyet kapjon a mi hajónkban, ahol, s ahonnan tanítást tud adni. Maga a tanítás nem tapad földhöz, kissé beljebb van a földtől, de a földieknek, a sokaságnak szól. Mindez a Genne-

záret, vagyis az élet tavánál. (Gennón = fogan, szül.) Vegyék észre, itt többről van szó, mint a megélhetésről, itt az örök élet a cél. Következik a tanítványok vizsgáztatása; tudnak és mernek-e hinni a teljes kudarc után. – Igen, s ez volt a nagyon jó, mert így tudtak elindulni. Megdöbbenő volt nekik megtapasztalni az Úrnak a munkálkodását; rájönni arra, hogy az Úr maga hívja, vonzza a halakat az ő atyai szeretetének a mentőhálójába. Az önzésről is le kellett tenni, mert a halak sokasága miatt nem győzték volna befejezni a fogást. Tehát segítséget kellett kérni, a társak pedig segítőkészek voltak. Mindkét hajó megtelt. Ha az önzés a döntő, akkor elvész az egész munka. Döbbenetes volt ez a látvány, észre kellett venni Isten művét. Ennek a mélyét, csodáját a földi szem nem látta volna meg; egy Simon csak a hasznót észlelte volna. De megadatott a belső látás, amit csak egy Simon P é t e r vehetett észre, és a csodálattól leborult, ő meglátta, hogy a Mester cselekedett. Ennek a történetnek felirata: Péter csodálatos halfogása; pedig azt kellene felírnunk: Az Úr csodásan működik.

Ilyen tanulság után jelenti be az Úr, hogy ezután embereket fogsz vízből kimenteni az örök élet számára. Ebben a pillanatban a személyi igazolványát még Halász Simon névre állítanák ki, de a cél az, hogy a következő igazolványcserénél már Mentős Péter lehet a beírás. – Az utolsó időkben az antikrisztus is beöltözik halásznak Horgász Peti néven; ígéri, hogy ezt a műveletet fájdalommentesen végzi. A horogra egészségügyi előadások tartását húzza rá. Az előadások csakugyan szakszerűek, megnyerőek, s azzal fejeződik be, hogy a megoldás az a lelki gyakorlat, ami csak náluk létezik; lehet beszállni. A horog azért fájdalommentes, mert nem húsba vág, hanem zsebbe, a mellényzsebbe. – Egyelőre maradjunk a magunk házatáján. Cél a vízből való mentés, erre készíti fel az Úr a tanítványait. De nem átképző tanfolyamon, hiszen a szakmai képzést már megkapták; már nagyon tudnának saját haszonra missziót végezni, de az Úrnál más a rendtartás, Ő a maga életét adja. Az

embernek teljes belső változáson kell átmenni, hogy erre a szolgálatra alkalmassá legyen. Tudniillik ahhoz, hogy az ember felismerje, és végre is hajtsa az Isten akaratát, ahhoz teljes belső változásra van szükségünk. Ezért tanácsolja nekünk: változzatok el (engedjétek magatokat megváltoztatni) a ti felfogókészségtek, egész gondolkodásmódotoknak megújítása által... Rm 12, 2. Vajon miért? Erre keressük most a feleletet, a megoldást, ami nem közömbös nekünk, hiszen a mi éltünkéről van szó. Talán azért nehéz egyből megérteni mindent, mert az itt szereplő fogalmak idegenek nekünk. Pl. a lelki (a *psyché*) világ a „víz”-világ néven ismeretes. Itt hivatkozhatunk a Magnificat című füzetünkre, ami ezt részletesen ismerteti. De gondoljunk mindenekelőtt Mózesre. Maga a név, Mózes azt jelenti: vízből mentett, vízből kihúzott. Képletesen Mózes a törvényt jelenti, így hivatkozik rá a Mester is; persze nem a törvény betűjét jelenti, hanem a törvény szellemét, a törvényszerű rendet. Ez először a lelkivilágunkban jelentkezik, áthatja érzelmünket, igyekezünk megérteni, hogy mi a jó, mi a gonosz. De egyre inkább érezzük, hogy a jónak a végrehajtása meghaladja képességünket. Pál is ezt tapasztalta: mert az akarás megvan bennem, de a jó véghezvitelét nem találom. Rm 7, 18. Itt jön segítségünkre az Úr azzal: Törvényemet a szívükbe írom... Megmutatja nekünk, hogy ő feljebb tud emelni erről a szintről; megérteti velünk, hogy a törvény pneumatikus (szellemi). A szívben az érzelmi gyökerek mélyebbre hatolnak, és begyökerezik az irgalmasság, ami alapot ad a mentő munkára. A halfogás tanításának volt előzménye. Azzal kezdte a tanítást: Legyetek irgalmasak, mint a ti mennyei Atyátok is irgalmas. Lk 6, 36. – S amikor a Péter hajójából tanít, még egyszer figyelmeztet: Végezetre legyetek mindnyájan egyértelműek, rokonérzelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyesek. 1Pt 3, 8.

Nem kell megijednünk ettől, hogy jaj nem értem, mert mégis-csak itt lehet kezdeni. A Jézus szülei is itt indultak el, s a 12 éves Jézus is ezen a nyomon járt. A 12 éves Jézus is azt kérdezte a tanítóktól, ami a

Rm 12, 1-5-ben olvasható. Az nem végzetes baj, hogy a szülők „nem érték e beszédet, amit ő nekik szóla”. Lk 2, 50. Végeredményben a teljességre jutott (12 év) sem értett mindjárt mindent, hisz azért kereste a tanítókat. Meg is találta azokat, mert tanítvány akart lenni. A tanítókat a templomban találta. A templom kapuja előtt ott áll az antikrisztus, próbál mindenkit lebeszélni mondván: A templomban csak képmutatás folyik. Tévedés, ott tanítók is vannak, tanítványok is, mert sok képmutatóból még lehet jó tanítvány.

NAGY EGYHÁZ VAGY KIS CSOPORT?

Mt 23, 15.

Az utolsó időkben, tehát a Krisztus utáni időkben, ami most már kétezer éve tart, igen sokféle félrevezetés történik. Száz meg ezer kisebb-nagyobb csoport jön létre, akik mind egy-egy mondatot, vagy hibásan lefordított kifejezést hangsúlyoznak, ami az üdvösség egyedüli alapja, s ami csak náluk kapható. Abban az egyben mindnyájan megegyeznek, hogy fogalmuk sincs az Isten evangéliumáról, és annak törvényszerű rendjéről. Ott állnak a templom kapujában, és igyekeznek mindenkit lebeszélni az oda belépésről azzal, hogy Isten nem lakik kőből épített templomokban. Ezt a Názáreti Jézus, és annak szülei is tudták, mégis feljártak a templomba. Ők beleszülettek az Isten nagy egyházába, Júdeába, könnyen felébredhetett volna bennük az egyedül üdvözítő felekezeti gög; Mt 2, 13-23. Hát, ha még buzgó vallásosak voltak, akkor „a többieket semmibe se vették volna”. Az effajta felekezeti gögbe bele lehet pusztulni, mert ezen a talajon nem terem meg a megbánás. Ezért küldi Józsefet családotól Egyiptomba, hogy betöltsék a törvényes rendet: Egyiptomból hívtam ki az én fiamat. Ezt tudomásul kell venni a Názáreti Jézusnak és szüleinek is. A felekezeti büszkeség hősködik, és ez a hősködés megöli az újjá-születés lehetőségét, megöli az újszülötteket, mert

neki nincs szüksége megtérésre. A hősködő neve: Héródész; hérosz = hős; héródész olyan, mint a hős, hősködő. Ez a hősködő nagyon veszélyes. Ha már teljesen üres a szíve, és nincs mondanivalója az ige vonalán, akkor nemzeti mivoltával dicsekszik, szónokol, és a végén tetvek emésztik meg. ApCsel 12, 21-23. – Nem a nagy egyházzal van a baj, hanem azzal a beképzeltséggel, ahogy lenézik az úgynevezett világi egyéneket, akik nem tartoznak bele a nagy üdvözítő többségbe, a mennyei Biztosító Vállalatba. József és Mária megértették Isten figyelmeztetését, és elvállalták e világi – egyiptomi – mivoltukat. Amikor kiábrándultak magas származásukból – Ábrahám fiai –, akkor elindultak haza. Úgy értesültek, hogy otthon megváltozott a helyzet; Héródész helyén Archelaosz van. Tehát ott van az isteni nép, (görögül láosz) egy hívő gyülekezet, és annak kitűnő vezetője, lelki irányítója, aki nemcsak a hívőket látja el szabályokkal, de átveszi a város vezetését is: Archelaosz uralkodik az ő atyjának Héródész-nek a helyén. Mt 2, 22. Tehát a helyzet külsőleg megváltozott, de a belsőt illetően inkább romlott. Csak annyi a különbség, hogy a hívő gőg még botrányosabb, mint elődje. Nemcsak az újszülötteket öli meg, de bénává teszi az egész népet. Józsefék nagyon hamar elmentek onnan, éspedig Galilea földjére, Isten szabad ege alá, hogy megtalálják a kapcsolatot az Atyával. – Nem kellett győzködni velük, elég volt egy intés, máris indultak.

Az év első vasárnapján tárja fel Isten a valóságot, és rámutat arra, hogy indulni a földszintről lehet, és nem a harmadik szintről.

Archelaosz és az ő csodálatos népe a harmadik szinten képzelet magát, mert már tudják, hogy az ember hármas lény, hogy a harmadik tényezőnk, a p n e u m a (szél; szellem) az az örökkévaló. Állandóan ezt emlegetik, végül is elhiszik magasabb rendű mivoltukat, s a többieket alacsonyabb kategóriába sorolják, azok csak psychikusok. Nos, ebből a tévedésből jőzanit ki Pál apostol az 1Kor 3, 1-ben: Nem szólhattam hozzátok, mint szellemiekhez (pneumatikusokhoz) hanem, mint „húsiak-

hoz". – Ezek elindultak Isten útján, de még nagyon erősen dominál életmódjukban a megromlott emberi természetük, ami természetes is. Az elsős elemista ne képzelje magát mindjárt kész tudósnak. Egy kisfiú az első osztály elvégzése után kijelentette, elegendem van az iskolából, tudok már írni, olvasni, számolni, nem is megyek többé iskolába. – A valóság viszont egészen mást mutat. Isten világában is a tanítás folyamatos. A gyermek Jézus sok jót tanult a szüleitől, jó nevelésben részesült, megtanulta az engedelmességet, és együtt ment szüleivel a templomba az ünnep szokása szerint. A perikóparendben már a következő vasárnapon erről olvasunk. Lk 2, 41–62. A fiú itt magasabbra lép, az Atyának dolgait keresi, de a szülők nem értik, amit nekik mondott. Lelki vonalon, tehát a psyché vonalán hűségesen betöltik a hivatásukat, de Isten gondoskodik arról, hogy ők is eljussanak a valóságra, mert a szellem (pneuma) a valóság. Isten tökéletesen vezet, megmutat minden lépést. Mi a 12 éves Jézusban még mindig a kis Jézuskát látjuk, holott a 12. szám a teljességre mutat. Megérett arra, hogy tanítvány legyen. Keresi a tanítókat, és a templomban meg is találja azokat. Mikor? Amikor már véget ért a szerzés, akkor a tanítók még ott maradnak. Névtelenek. Szokatlan kérdéseket kapnak, amin elcsodálkoznak. Azt kérdezi Jézus, mi az Istennek tökéletes, jó és neki kedves akarata „engemet illetőleg”? Rm 12, 1–5. Ilyet csak a tanítvány kérdezhet. – Ez azért szokatlan, mert általánosságban a hívő emberek mindjárt tanítók akarnak lenni, mindenkinek magyarázni, mindenkit kioktatni. A Mester tanácsa: Tanítvánnyá tegyetek minden népet. – Nem kell lebecsülni a lelki nevelést, tanítást. A víz-ben is benne van az örök élet ígérete. Kánában a kövederbe két-három métréa víz fér. Egy métréa 144 kotilion. Ez előremutat a 144 ezerre, nem létszám, ez minőség, a 12 x 12. Kánában adott jelt arra, hogy az emberi beszéd hullámhosszán tud áramlani az Isten ereje, az Ő „tüze”; ezáltal lesz a beszéd ige hirdetéssé, a víz borrá. –

A SZERZŐ ÚJABB ÍRÁSAI ÉS FORDÍTÁSAI:

Tudom honnan jöttem és hová megyek (elfogyott)

Angol nyelvű kiadása: I know where I came from and where I am going
(elfogyott) Fordította: dr. Mekis János – USA

Szombat vagy szabbát (elfogyott)

Keresztség vagy bemerítés (ajándék)

Gyógyító vagy gyógyítások (ajándék – elfogyott)

Dolgozni vagy hajtani (ajándék – elfogyott)

Magnificat (ford. – ajándék)

A jó cselekedetokről (elfogyott)

Zsoltárok öt könyve (ajándék – elfogyott)

Hétről hétre (ajándék)

Szivedre beszélek (ajándék)